

Europeiska
unionens råd

Bryssel den 18 april 2018
(OR. en)

7959/18
ADD 9

**Interinstitutionellt ärende:
2018/0092 (NLE)**

**WTO 63
SERVICES 12
COASI 80**

FÖRSLAG

från:	Jordi AYET PUIGARNAU, direktör, för Europeiska kommissionens generalsekreterare
till:	Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, generalsekreterare för Europeiska unionens råd
Komm. dok. nr:	COM(2018) 193 final - ANNEX 4 - PART 2/3
Ärende:	BILAGA till förslag till rådets beslut om undertecknande på Europeiska unionens vägnar av avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan Europeiska unionen och Japan

För delegationerna bifogas dokument – COM(2018) 193 final - ANNEX 4 - PART 2/3.

Bilaga: COM(2018) 193 final - ANNEX 4 - PART 2/3

EUROPEISKA
KOMMISSIONEN

Bryssel den 18.4.2018
COM(2018) 193 final

ANNEX 4 – PART 2/3

BILAGA

till

förslag till rådets beslut

om undertecknande på Europeiska unionens vägnar av avtalet om ekonomiskt partnerskap mellan Europeiska unionen och Japan

BILAGA II

FÖRBEHÅLL FÖR FRAMTIDA ÅTGÄRDER

Europeiska unionens bindningslista

Huvudanmärkning

1. I Europeiska unionens bindningslista fastställs, inom ramen för artikel 8.12 och 8.18, Europeiska unionens förbehåll med avseende på framtida åtgärder som inte är förenliga med de skyldigheter som åläggs genom
 - a) artikel 8.7 eller 8.15,
 - b) artikel 8.8 eller 8.16,
 - c) artikel 8.9 eller 8.17,

- d) artikel 8.10, eller
 - e) artikel 8.11.
2. En parts förbehåll påverkar inte parternas rättigheter och skyldigheter enligt Gats.
3. Varje förbehåll har följande beståndsdelar:
- a) **Sektor:** den allmänna sektor inom vilken förbehållet görs.
 - b) **Undersektor:** den särskilda sektor inom vilken förbehållet görs.
 - c) **Näringsgrensindelning:** avser, i tillämpliga fall, den verksamhet som omfattas av förbehållen enligt CPC, ISIC Rev. 3.1. eller något annat som uttryckligen anges i en parts förbehåll.
 - d) **Typ av förbehåll:** preciserar den skyldighet enligt punkt 1 för vilken ett förbehåll görs.

- e) **Beskrivning:** anger räckvidden för den sektor, undersektor eller verksamhet som omfattas av förbehållet, och
- f) **Gällande åtgärder:** identifierar, vilket påpekas av öppenhetsskäl, befintliga åtgärder som tillämpas på den sektor, den delsektor eller de verksamheter som omfattas av förbehållet.

- 4. Vid tolkningen av ett förbehåll ska alla beståndsdelar i förbehållet beaktas. Beståndsdelens ”Beskrivning” ska ha företräde framför alla andra beståndsdelar.
- 5. Ett förbehåll på Europeiska unionens nivå gäller en åtgärd av Europeiska unionen och av en medlemsstat i Europeiska unionen på central nivå samt en åtgärd av myndigheterna i en medlemsstat i Europeiska unionen, såvida inte förbehållet utesluter en medlemsstat i Europeiska unionen. Ett förbehåll som vidtas av en medlemsstat i Europeiska unionen gäller en åtgärd av en myndighet på central, regional eller lokal nivå inom medlemsstaten. När det gäller förbehåll i Belgien omfattar den centrala nivån den federala regeringen och regeringarna i regionerna och språkgemenskaperna, eftersom dessa alla har ekvivalenta lagstiftande befogenheter. När det gäller förbehållen från Europeiska unionen och dess medlemsstater ska en regional myndighetsnivå i Finland innebära Åland.

6. Denna bindningslista ska tillämpas endast på Europeiska unionens territorier i enlighet med artikel 1.3 stycke 1 a och är relevant endast inom ramen för Europeiska unionens och dess medlemsstaters handelsförbindelser med Japan. Den påverkar inte medlemsstaternas rättigheter och skyldigheter enligt unionsrätten.
7. I nedanstående förteckning ingår inte åtgärder rörande kvalifikationskrav, kvalificeringsförfaranden, tekniska standarder samt villkor och förfaranden för licensiering, om de inte utgör en begränsning av marknadstillträde eller nationell behandling i enlighet med artikel 8.7, 8.8, 8.15 och 8.16. Dessa åtgärder (t.ex. krav på att ha licens, skyldighet att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster, krav på att ha erkända kvalifikationer i reglerade sektorer, krav på att klara särskilda examina, inbegripet språkexamina, varje icke-diskriminerande krav på att viss verksamhet inte får utövas i skyddade områden) gäller ändå, även om de inte förtecknas.

8. För tydlighetens skull påpekas att för Europeiska unionens del utgör inte skyldigheten att bevilja nationell behandling ett krav på att till fysiska eller juridiska personer från Japan utsträcka den behandling som beviljas i en medlemsstat, i enlighet med EUF-fördraget eller någon annan åtgärd som antagits i enlighet med det fördraget, inbegripet deras tillämpning i medlemsstaterna, till
- i) fysiska personer eller personer med hemvist i en av Europeiska unionens medlemsstater, eller
 - ii) juridiska personer som har bildats eller organiserats i enlighet med en annan medlemsstats eller Europeiska unionens lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller huvudsakliga verksamhet i en av Europeiska unionens medlemsstater.

Sådan nationell behandling beviljas endast juridiska personer som har bildats eller organiserats i enlighet med lagstiftningen i en av Europeiska unionens medlemsstater och har sitt säte, sitt huvudkontor eller huvudsakliga verksamhet i en medlemsstat, inbegripet sådana som ägs eller kontrolleras av fysiska eller juridiska personer från Japan.

9. Vid tillämpningen av denna bilaga avses med *ISIC rev. 3.1* Förenta nationernas internationella näringsgrensindelning enligt Förenta nationernas statistikkontor (Statistical Office of the United Nations, Statistical Papers), Series M, No. 4, ISIC Rev. 3.1., 2002.
10. För tydlighetens skull påpekas att icke-diskriminerande åtgärder inte utgör en begränsning av marknadstillträde enligt artikel 8.7 och 8.15 för
 - a) en åtgärd som kräver att en infrastruktur och de varor och tjänster som tillhandahålls genom denna infrastruktur måste ha olika ägare i syfte att säkerställa en rättvis konkurrens, till exempel på områdena energi, transport och telekommunikationer,
 - b) en åtgärd som begränsar ägarkoncentration i syfte att säkerställa en rättvis konkurrens,
 - c) en åtgärd som syftar till att bevara och skydda naturresurser och miljön, bland annat genom en begränsning av tillgången till koncessioner och av deras antal och räckvidd och införande av ett moratorium eller ett förbud,
 - d) en åtgärd som begränsar antalet beviljade tillstånd till följd av tekniska och fysiska begränsningar, till exempel spektrum och frekvenser för telekommunikationer, eller

- e) en åtgärd som kräver att en viss procentandel av ett företags aktieägare, ägare, partner eller verkställande ledning ska ha vissa kvalifikationer eller utöva ett visst yrke såsom advokat eller revisor.
11. Åtgärder som påverkar cabotage inom sjötransporttjänster förtecknas inte i denna bindningslista eftersom de inte omfattas av tillämpningsområdet för avsnitt B i kapitel 8, i enlighet med stycke 2 a i artikel 8.6, och avsnitt C i kapitel 8, i enlighet med stycke 2 a i artikel 8.14.
12. Följande förkortningar används i nedanstående förteckning över förbehåll:

EU Europeiska unionen, inbegripet alla dess medlemsstater
AT Österrike
BE Belgien
BG Bulgarien
CY Cypern
CZ Tjeckien
DE Tyskland
DK Danmark
EE Estland
EL Grekland
ES Spanien

FI	Finland
FR	Frankrike
HR	Kroatien
HU	Ungern
IE	Irland
IT	Italien
LT	Litauen
LU	Luxemburg
LV	Lettland
MT	Malta
NL	Nederländerna
PL	Polen
PT	Portugal
RO	Rumänien
SE	Sverige
SI	Slovenien
SK	Slovakien
UK	Förenade kungariket

Förteckning över förbehåll:

Förbehåll nr 1 – Alla sektorer

Förbehåll nr 2 – Yrkesmässiga tjänster – juridiska tjänster

Förbehåll nr 3 – Yrkesmässiga tjänster – hälso- och sjukvårdsrelaterade tjänster och detaljhandelsförsäljning av läkemedel

Förbehåll nr 4 – Företagstjänster – forsknings- och utvecklingstjänster

Förbehåll nr 5 – Företagstjänster – fastighetstjänster

Förbehåll nr 6 – Företagstjänster – uthyrnings- eller leasingtjänster

Förbehåll nr 7 – Företagstjänster – inkassotjänster och kreditupplysning

Förbehåll nr 8 – Företagstjänster – personalförmedling

Förbehåll nr 9 – Företagstjänster – säkerhets- och utredningstjänster

Förbehåll nr 10 – Företagstjänster – andra företagstjänster

Förbehåll nr 11 – Telekommunikationstjänster

Förbehåll nr 12 – Byggtjänster

- Förbehåll nr 13 – Distributionstjänster
- Förbehåll nr 14 – Utbildningstjänster
- Förbehåll nr 15 – Miljötjänster
- Förbehåll nr 16 – Finansiella tjänster
- Förbehåll nr 17 – Hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster
- Förbehåll nr 18 – Turism och reserelaterade tjänster
- Förbehåll nr 19 – Fritids- och idrottsverksamhet samt kulturverksamhet
- Förbehåll nr 20 – Transporttjänster och transportrelaterade tjänster
- Förbehåll nr 21 – Jordbruk, fiske och vatten
- Förbehåll nr 22 – Energirelaterad verksamhet
- Förbehåll nr 23 – Andra tjänster inte nämnda någon annanstans

Förbehåll nr 1 – Alla sektorer

Sektor: Alla sektorer

Typ av förbehåll: Marknadstillträde

Nationell behandling

Behandling som mest gynnad nation

Företagsledning och styrelse

Förbud mot prestationskrav

Avdelning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Kommersiell närvaro

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

EU: Tjänster som betraktas som samhällsnyttiga tjänster på nationell eller lokal nivå kan omfattas av offentliga monopol eller ensamrätt för privata operatörer.

Allmännyttiga tjänster förekommer i sektorer såsom närstående vetenskapliga och tekniska konsulttjänster, FoU-tjänster inom samhällsvetenskap och humaniora, tekniska prov- och analystjänster, miljötjänster, hälso- och sjukvårdstjänster, transporttjänster och transportrelaterade tjänster. Ensamrätt på sådana tjänster beviljas ofta privata aktörer, till exempel aktörer med koncessioner från myndigheter som omfattar särskilda skyldigheter att tillhandahålla samhällsomfattande tjänster. Eftersom allmännyttiga tjänster ofta förekommer även på en nivå under den centrala, är det inte praktiskt att upprätta någon detaljerad och uttömmande sektorspecifik bindningslista. Detta förbehåll gäller inte telekommunikation och databehandlingstjänster och andra datorrelaterade tjänster.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I FI: Begränsningar av rätten för fysiska personer utan hembygdsmätt på Åland och för juridiska personer att förvärva och besitta fast egendom på Åland utan tillstånd från behöriga åländska myndigheter. Begränsningar av etableringsrätten och rätten att tillhandahålla tjänster för fysiska personer utan hembygdsmätt på Åland eller för juridiska personer utan tillstånd från behöriga åländska myndigheter.

Gällande åtgärder:

FI: Jordförvärvslag för Åland (3/1975), s. 2; och
självstyrelselag för Åland (1144/1991), s. 11.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, förbud mot prestationskrav, företagsledning och styrelse:

I **FR:** Typer av etablering – i enlighet med artiklarna L151-1 och R153-1 i finans- och penninglagen krävs förhandsgodkännande från ekonomiministeriet för utländska investeringar i Frankrike inom de sektorer som förtecknas i artikel R153-2 i finans- och penninglagen.

Gällande åtgärder:

FR: Finans- och penninglagen, artiklarna L151-1, R153-1.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling, företagsledning och styrelse:

I **FR**: Typer av etablering – begränsning av utländskt delägarskap i nyligen privatiserade företag till en viss andel av de aktier som bjuds ut till allmänheten och som fastställs av Frankrikes regering från fall till fall. För etablering inom en viss affärsverksamhet eller näring eller inom ett visst hantverk krävs ett särskilt godkännande om verkställande direktören inte har permanent uppehållstillstånd.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I **HU**: Kommersiell närvaro bör etableras i någon form av kommanditbolag, aktiebolag eller representationskontor. Det är inte tillåtet att göra det första marknadsinträdet som filial, såvida det inte rör sig om finansiella tjänster.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I **BG**: Viss ekonomisk verksamhet med anknytning till utnyttjande eller användning av statlig eller offentlig egendom omfattas av koncessioner som beviljas i enlighet med lagen om koncessioner.

I kommersiella bolag i vilka staten eller en kommun innehar en andel i bolagets kapital som överstiger 50 % krävs tillstånd från privatiseringsmyndigheten eller en annan statlig eller regional enhet, beroende på vilken som är behörig, för transaktioner avseende företags anläggningstillgångar, slutande av avtal om förvärv av ägarintresse, leasing, gemensam verksamhet, krediter och säkring av fordringar, eller för ådragande av förpliktelser som har sin grund i växlar. Detta förbehåll gäller inte gruvdrift och stenbrytning, som är föremål för ett separat förbehåll i Europeiska unionens bindningslista i bilaga I till Bilaga 8-B.

I **IT**: Regeringen kan utöva vissa särskilda befogenheter i företag som är verksamma inom områdena försvar och nationell säkerhet, samt inom viss verksamheter av strategisk betydelse på områdena energi, transport och kommunikationer. Detta gäller alla juridiska personer som bedriver sådan verksamhet som anses vara av strategisk betydelse på områdena försvar och nationell säkerhet, inte bara privatiserade företag.

Om det finns ett hot om allvarlig skada för väsentliga intressen som avser försvar och nationell säkerhet har regeringen särskilda befogenheter att

- i) införa särskilda villkor vid köp av aktier,

- ii) lägga in veto mot antagande av resolutioner om särskilda åtgärder såsom överlåtelse, fusion, uppdelning och ändringar av verksamhet, eller
- iii) avslå förvärv av andelar, om köparna försöker upprätthålla en andel av kapitalet som sannolikt kommer att skada intressena som avser försvar och nationell säkerhet.

Varje resolution, lag eller transaktion (såsom överföringar, fusion, uppdelning, ändring av verksamheten eller uppsägning) angående strategiska tillgångar på områdena energi, transport och kommunikationer ska av det berörda företaget anmälas till premiärministerns kansli. Anmälan ska i synnerhet göras om förvärv genomförs av någon fysisk eller juridisk person utanför Europeiska unionen som ger denne kontroll över bolaget.

Premiärministern kan utöva följande särskilda befogenheter:

- i) Lägga in veto mot en resolution, lag eller transaktion som innebär en exceptionell risk för allvarlig skada för det allmänna intresset av säkerhet och drift av nätverk och leveranser,
- ii) införa särskilda villkor för att garantera allmänhetens intresse, eller
- iii) avslå ett förvärv i exceptionella fall av risk för väsentliga statliga intressen.

Kriterierna för att bedöma de verkliga eller exceptionella hot och villkor och förfaranden för utövande av de särskilda befogenheterna är fastställda i lag.

Gällande åtgärder:

IT: Lag 56/2012 om särskilda befogenheter i företag som är verksamma på området försvar och nationell säkerhet, energi, transport och kommunikationer.

Premiärministerns dekret DPCM 253 av den 30 november 2012 om fastställande av verksamhet av strategiskt intresse på området försvar och nationell säkerhet.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, förbud mot prestationskrav, företagsledning och styrelse:

I **LT**: Företag av strategisk betydelse för den nationella säkerheten som måste tillhöra staten (andel av kapitalet som får innehas av inhemska eller utländska privatpersoner som uppfyller kraven med avseende på investeringar i företag, sektorer och anläggningar av strategisk betydelse för den nationella säkerheten, samt förfaranden och kriterier för fastställande av att potentiella nationella investerare och företag osv. uppfyller kraven).

Gällande åtgärder:

LT: Lagen om företag och inrättningar av strategisk betydelse för den nationella säkerheten och andra företag av vikt för att garantera Litauens nationella säkerhet av den 10 oktober 2002 nr IX-1132 (senast ändrad den 30 juni 2016 genom lag nr XII-1272).

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling, företagsledning och styrelse:

I **SE:** Diskriminerande krav för företagsgrundare, företagsledning och styrelse när nya former av rättslig förening införlivas i svensk lagstiftning.

b) Förvärv av fast egendom

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse:

I **HU:** Förvärv av statligt ägda egendomar.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I **HU**: Utländska juridiska personers och icke bosatta fysiska personers förvärv av åkermark, också med beaktande av tillståndsförfarandet för förvärv av åkermark.

Gällande åtgärder:

HU: Lag CXXII från 2013 om omsättning av jordbruks- och skogsbruksmark (kapitel II, punkterna 6–36 och kapitel IV, punkterna 38–59),

Lag CCXII från 2013 om övergångsåtgärder och vissa bestämmelser avseende lag CXXII från 2013 om omsättning av jordbruks- och skogsbruksmark (kapitel IV, punkterna 8–20).

I **LV**: Japanska medborgares eller tredjelandsmedborgares förvärv av jordbruksmark, också med beaktande av tillståndsförfarandet för förvärv av jordbruksmark.

Gällande åtgärder:

LV: Lagen om privatisering av mark på landsbygden, s. 28, 29 och 30.

SK: Utländska företag eller fysiska personer får inte förvärva jordbruks- och skogsbruksmark utanför gränsen runt den bebyggda delen av en kommun och en del annan mark (t.ex. naturresurser, sjöar, floder, vägar osv.). Av öppenhetsskäl påpekas att regleringen av markanvändning enligt lag nr 44/1988 om skydd och utnyttjande av naturresurser vid tidpunkten för undertecknande av detta avtal är en icke-överensstämmande åtgärd.

Gällande åtgärder:

SK: Lag nr 229/1991 om reglering av äganderätt till mark och annan jordbruksegendom, lag nr 460/1992, Republiken Slovakien's författning, lag nr 180/1995 om vissa åtgärder för arrangemang för markägande, lag nr 202/1995 om utländsk valuta, lag nr 503/2003 om återlämnande av äganderätt till mark, lag 326/2005 om skogar, och lag nr 140/2014 om förvärvande av äganderätt till jordbruksmark.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I **BG**: Utländska fysiska eller juridiska personer får inte (heller inte genom filialer) förvärva äganderätt till mark i Bulgarien. Bulgariska juridiska personer med utländskt delägarskap får inte förvärva äganderätt till jordbruksmark. Utländska juridiska personer och utländska medborgare med permanent hemvist utomlands får förvärva äganderätt till byggnader samt till fast egendom (nyttjanderätt, rätt att bygga, rätt att uppföra en stor anläggning samt servitutsrätt). Utländska medborgare med permanent hemvist utomlands, utländska juridiska personer och företag där de utländska ägarintressena är i majoritet vid beslutsfattande eller kan blockera beslut, får förvärva äganderätt till fast egendom i specifika geografiska regioner som väljs ut av ministerrådet, under förutsättning att de får tillstånd.

Gällande åtgärder:

BG: Bulgariens författning, artikel 22,
lagen om äganderätt till och användning av jordbruksmark, artikel 3 och
skogslagen, artikel 10.

I **EE:** Fysiska eller juridiska personer från länder som inte är medlemmar i EES eller OECD kan förvärva fast egendom som inbegriper jordbruks- eller skogsmark endast med tillstånd från länsstyrelsen och kommunfullmäktige, och de måste på ett lagstadgat sätt kunna påvisa att den fastighet som förvärvas kommer att användas för sitt ändamål på ett effektivt, hållbart och ändamålsenligt sätt.

Gällande åtgärder:

EE: Kinnisasja omandamise kitsendamise seadus (lagen om begränsningar vid förvärv av fast egendom), kapitlen 3 och 2.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I LT: Varje åtgärd i fråga om markförvärv som är förenlig med Europeiska unionens åtaganden och tillämplig i Litauen enligt Gats. Förfarandet för markförvärv, samt gällande villkor, bestämmelser och begränsningar, ska vara fastställda i grundlagen, marklagen och lagen om förvärv av jordbruksmark. Lokala myndigheter (kommuner) och andra nationella enheter från medlemmarna av organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling och Nordatlantiska fördragsorganisationen som bedriver sådan ekonomisk verksamhet i Litauen som anges i författningen, i enlighet med kriterierna för EU-integration och andra former av integration som Litauen har åtagit sig att verka för, har rätt att förvärva och bli ägare av, mark som inte är jordbruksmark för att bygga och sköta byggnader och anläggningar som är direkt nödvändiga för att utöva deras verksamhet.

Gällande åtgärder:

LT: Litauens författning,

Litauens grundlag om genomförandet av artikel 47.3 i Litauens författning av den 20 juni 1996, nr I-1392, senast ändrad den 20 mars 2003, nr IX-1381, marklagen av den 27 januari 2004, nr IX-1983, och lagen om förvärv av jordbruksmark av den 24 april 2014, nr XII-854.

c) Erkännande

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I EU: Europeiska unionens direktiv om ömsesidigt erkännande av examensbevis och andra yrkeskvalifikationer är tillämpliga endast på medborgare i Europeiska unionen. Rätten att utöva ett reglerat yrke i en av Europeiska unionens medlemsstater ger inte rätt att utöva detta i en annan medlemsstat.

d) Behandling som mest gynnad nation

När det gäller investeringsliberalisering – behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – behandling som mest gynnad nation:

EU: Beviljande av differentierad behandling i enlighet med internationella investeringsavtal eller andra handelsavtal som är i kraft eller undertecknades innan detta avtal trädde i kraft.

EU: Beviljande av differentierad behandling för ett land enligt varje befintligt eller framtida bilateralt eller multilateralt avtal som

- i) skapar en inre marknad för tjänster och investeringar,
- ii) beviljar etableringsrätt, eller
- iii) kräver en tillnärmning av lagstiftningen inom en eller flera ekonomiska sektorer.

Med en inre marknad för tjänster och etableringar avses ett område utan inre gränser där fri rörlighet för tjänster, kapital och personer säkerställts.

Med etableringsrätt avses en skyldighet att i praktiken ha avskaffat alla etableringshinder mellan parterna i det regionala avtalet om ekonomisk integration när det avtalet träder i kraft. Etableringsrätten ska innefatta rätten för medborgare i parterna till det regionala ekonomiska integrationsavtalet att på samma villkor bilda och driva företag som medborgare i det land där etableringen äger rum.

Tillnärmning av lagstiftningen innebär

- i) anpassning av lagstiftningen i en part i ett regionalt avtal om ekonomisk integration till lagstiftningen i den andra parten eller de andra parterna i avtalet, eller
- ii) införlivande av gemensam lagstiftning i parternas rättsordningar i ett regionalt avtal om ekonomisk integration.

Anpassningen eller införlivandet ska äga rum, och ska anses ha ägt rum, först när ett genomförande skett i den nationella rättsordningen hos parten eller parterna i det regionala avtalet om ekonomisk integration.

Gällande åtgärder:

EU: Europeiska ekonomiska samarbetsområdet,
stabiliseringsavtal,
bilaterala avtal mellan EU och Schweiz, och
djupgående och omfattande frihandelsavtal.

EU: Beviljande av differentierad behandling för medborgare eller företag med avseende på etableringsrätten genom gällande eller framtida bilaterala avtal mellan följande medlemsstater i Europeiska unionen: BE, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, LU, NL, PT, UK och något av följande länder eller furstendömen: Andorra, Monaco, San Marino och Vatikanstaten.

I **DK, FI, SE:** Åtgärder som vidtagits av Danmark, Sverige och Finland för att stärka det nordiska samarbetet, exempelvis

- i) finansiellt stöd till forsknings- och utvecklingsprojekt (Nordisk industrifond),
- ii) finansiering av genomförbarhetsstudier för internationella projekt (Nordiska projektexportfonden), och

- iii) finansiellt stöd till företag¹ som använder miljöteknik (Nordiska miljöfinansieringsbolaget).

Detta förbehåll påverkar inte undantagandet av upphandling utförd av en part, eller subventioner enligt artikel 8.12 punkterna 5 och 6 och artikel 8.14 styckena 2 c och 2 e.

I **PL**: Förmånliga villkor för etablering eller gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster, som kan omfatta undanröjande eller ändring av vissa begränsningar i förteckningen över förbehåll som gäller i Polen, kan förlängas genom handels- och navigationsavtal.

I **PT**: Avstå från krav på medborgarskap för fysiska personer inom vissa verksamheter och yrken som tillhandahåller tjänster i fråga om länder där portugisiska är officiellt språk (Angola, Brasilien, Kap Verde, Guinea-Bissau, Moçambique och São Tomé och Príncipe).

¹ Gäller östeuropeiska företag som samarbetar med ett eller fler nordiska företag.

e) Vapen, ammunition och krigsmateriel

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, företagsledning och styrelse, förbud mot prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

I EU: Tillverkning och distribution av och handel med vapen, ammunition och krigsmateriel. Krigsmateriel begränsas till produkter som uteslutande är avsedda och tillverkade för militära ändamål i samband med krigföring eller försvar.

Förbehåll nr 2 – Yrkesmässiga tjänster – juridiska tjänster

Sektor:	Yrkesmässiga tjänster – juridiska tjänster: tjänster som tillhandahålls av notaries och utnämningssmän, redovisnings- och bokföringstjänster, revisionstjänster, skatterådgivningstjänster, arkitekttjänster, stadsplanering, ingenjörstjänster och integrerade byggtekniska tjänster
Näringsgrensindelning:	Ingår i CPC 861, ingår i 87902, 862, 863, 8671, 8672, 8673, 8674, ingår i 879
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde Nationell behandling Företagsledning och styrelse
Avdelning:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Juridiska tjänster

EU, med undantag för SE, förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser tillhandahållande av juridisk rådgivning samt juridiska auktorisations-, dokumentations- och intygstjänster som tillhandahålls av jurister som anförtrotts offentliga uppgifter, t.ex. notarier, *huissiers de justice* eller andra *officiers publics et ministériels*, och när det gäller tjänster som tillhandahålls av officiellt utnämnda stämningsmän (ingår i CPC 861, ingår i 87902).

När det gäller investeringsliberalisering – behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – behandling som mest gynnad nation:

I **BG**: Fullständig nationell hantering av etablering och drift av företag, liksom tillhandahållande av tjänster, endast utsträckas till företag som är etablerade och personer som är medborgare i de länder med vilka förmånsavtal har ingåtts eller kommer att ingås (ingår i CPC 861)

I **LT**: Utländska advokater får endast uppträda som advokater i domstolar i enlighet med bilaterala avtal om rättsligt bistånd (ingår i CPC 861).

b) Redovisnings- och bokföringstjänster (CPC 8621 utom revision, 86213, 86219, 86220)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I **HU**: Gränsöverskridande redovisnings- och bokföringstjänster.

Gällande åtgärder:

HU: Lag C från 2000, och

lag LXXV från 2007.

c) Revisionstjänster (CPC 86211, 86212 utom redovisnings- och bokföringstjänster)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I **BG**: Auktoriserade revisorer som är medlemmar av institutet för auktoriserade revisorer ska genomföra en oberoende finansiell revision. Med förbehåll för att reciprocitet tillämpas ska Institutet för auktoriserade revisorer registrera ett revisionsföretag från Japan eller från en tredje part när det senare kan belägga att

- i) tre fjärdedelar av ledamöterna i ledningsorganen och de registrerade revisorer som utför revision för företagets räkning uppfyller krav som är likvärdiga dem som gäller bulgariska revisorer och som har godkänts vid proven för det,
- ii) revisionsföretaget utför oberoende revision i enlighet med kraven på oberoende och objektivitet, och
- iii) revisionsföretaget på sin webbplats offentliggör en årlig rapport om öppenhet och insyn eller uppfyller andra likvärdiga krav på offentliggörande vid revisioner av företag av allmänt intresse.

Gällande åtgärder:

BG: Lagen om extern revision

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse:

I **CZ:** Endast ett företag i vilket minst 60 % av kapitalet eller rösträtterna är reserverade för medborgare i Tjeckien eller i någon av Europeiska unionens medlemsstater kan bli auktoriserad för att utföra revisioner i Tjeckien.

Gällande åtgärder:

CZ: Lag nr 93/2009 av den 14 april 2009 om revisorer.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **UK:** Gränsöverskridande tillhandahållande av revisionstjänster

Gällande åtgärder:

UK: Bolagslagen 2006.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I **HU**: Gränsöverskridande tillhandahållande av revisionstjänster

Gällande åtgärder:

HU: Lag C från 2000, och
lag LXXV från 2007.

I **PT**: Gränsöverskridande tillhandahållande av revisionstjänster

d) Arkitekttjänster och stadsplanering (CPC 8674)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell
behandling:

I **HR**: Gränsöverskridande tillhandahållande av stadsplanering.

Förbehåll nr 3 – Yrkesmässiga tjänster – hälso- och sjukvårdsrelaterade tjänster och detaljhandelsförsäljning av läkemedel

Sektor:	Hälso- och sjukvårdsrelaterade yrkesmässiga tjänster och detaljhandelsförsäljning av läkemedel och av medicinska och ortopediska artiklar och andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter
Näringsgrensindelning:	CPC 63211, 85201, 9312, 9319, 93121
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde Nationell behandling Förbud mot prestationskrav Företagsledning och styrelse
Avdelning:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

- a) **Läkar- och tandläkartjänster, tjänster som tillhandahålls av barnmorskor, sjukgymnaster, psykologer samt paramedicinsk personal (CPC 63211, 85201, 9312, 9319, CPC 932)**

I **FI**: Tillhandahållande av varje hälso- och sjukvårdsrelaterad yrkesmässig tjänst, oavsett om finansieringen är privat eller offentlig, däribland läkar- och tandläkartjänster, tjänster som tillhandahålls av barnmorskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal samt tjänster som tillhandahålls av psykologer, med undantag för tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor (CPC 9312, 93191).

Gällande åtgärder:

FI: Lag om privat hälso- och sjukvård (152/1990).

I **BG**: Tillhandahållande av varje hälso- och sjukvårdsrelaterad yrkesmässig tjänst, däribland läkar- och tandläkartjänster, tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, barnmorskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal samt tjänster som tillhandahålls av psykologer (CPC 9312, ingår i 9319).

Gällande åtgärder:

BG: Lag om medicinska inrättningar, lag om yrkesorganisationen för sjuksköterskor, barnmorskor och tillhörande medicinska specialister.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I **UK**: Läkares etablering inom ramen för det offentliga sjukvårdssystemet (*National Health Service*) är underställd vårdpersonalplanering (CPC 93121, 93122).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde och nationell behandling:

I **CZ, MT**: Tillhandahållande av hälso- och sjukvårdsrelaterade yrkesmässiga tjänster, däribland tjänster som tillhandahålls av läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal och psykologer samt andra hälso- och sjukvårdsrelaterade tjänster (CPC 9312, ingår i 9319).

Gällande åtgärder:

CZ: Lag nr 296/2008 om garantier för kvalitet och säkerhet i fråga om mänskliga vävnader och celler avsedda för användning på människa (Lagen om mänskliga vävnader och celler), lag nr 378/2007 om läkemedel och om ändring av vissa relaterade lagar (Lagen om läkemedel), lag 123/2000 om medicintekniska produkter, och lag 285/2002 om donation och transplantation av organ och vävnader och om ändring av vissa lagar (transplantationslagen).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU, med undantag för **NL** och **SE**: Tillhandahållande av alla hälso- och sjukvårdsrelaterade yrkesmässiga tjänster, däribland tjänster som tillhandahålls av läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster och paramedicinsk personal, och psykologer, kräver hemvist. Dessa tjänster kan endast tillhandahållas av fysiska personer som faktiskt befinner sig på Europeiska unionens territorium (CPC 9312, ingår i 93191).

I **BE, UK**: Gränsöverskridande tillhandahållande av läkarvård och tandläkarvård samt barnmorsketjänster och tjänster som tillhandahålls av sjuksköterskor, sjukgymnaster, psykologer och paramedicinsk personal (ingår i CPC 85201, 9312, ingår i 93191, ingår dessutom i 85201 i BE).

I **UK**: För tjänsteleverantörer som inte fysiskt befinner sig i UK (ingår i CPC 85201, 9312, ingår i 93191).

b) Veterinärtjänster (CPC 932)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **BG**: En veterinärklinik får bildas av en fysisk eller en juridisk person.

Utövandet av veterinärmedicin är underkastat ett krav på nationalitet i en av Europeiska unionens eller EES medlemsstater. I annat fall krävs permanent uppehållstillstånd för utländsk medborgare (fysisk närvaro krävs).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **BE, LV**: Gränsöverskridande tillhandahållande av veterinärtjänster.

c) Detaljhandelsförsäljning av läkemedel och av medicinska och ortopediska artiklar och andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter (CPC 63211)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

EU, med undantag för **EL, IE, LU, LT, NL** och **UK**: För att begränsa antalet leverantörer som på ett icke-diskriminerande sätt får tillhandahålla en viss tjänst i en specifik zon eller ett visst område i syfte att undvika överutbud i områden med begränsad efterfrågan. Ekonomisk behovsprövning kan därför tillämpas, med hänsyn till sådana faktorer som antal och inverkan på befintliga inrättningar, transportinfrastruktur, befolkningstäthet, geografisk spridning.

EU, med undantag för **BE**, **BG**, **CZ**, **EE** och **IE**: Postorderförsäljning är möjlig endast från EES-medlemsstater, varför etablering i något av dessa länder krävs för försäljning av läkemedel och särskilda medicinska produkter till allmänheten i Europeiska unionen.

I **BE**: Postorderförsäljning är tillåtet endast för apotek som är öppna för allmänheten, och därför krävs etablering i Belgien för detaljhandel med läkemedel och särskilda produkter till allmänheten.

I **BG**, **EE** och **ES**: Postorderförsäljning av läkemedel är förbjuden.

I **CZ**: Postorderförsäljning är möjlig endast från Europeiska unionens medlemsstater.

I **IE** och **LT**: Postorderförsäljning av receptbelagda läkemedel är förbjuden.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, förbud mot prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **FI**: Detaljhandel med läkemedel.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **SE**: Detaljhandel med läkemedel och tillhandahållande av läkemedel för allmänheten.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **UK**: Gränsöverskridande detaljhandelsförsäljning av läkemedel, detaljhandelsförsäljning av läkemedel samt sjukvårdsartiklar och andra tjänster som tillhandahålls av farmaceuter.

Gällande åtgärder:

AT: Arzneimittelgesetz (läkemedelslagen), BGBl. Nr. 185/1983 i dess ändrade lydelse, §§ 57, 59, 59a, och

Medizinproduktegesetz (lagen om medicintekniska produkter), BGBl. Nr. 657/1996 i dess ändrade lydelse, § 99.

BE: Arrêté royal du 21 janvier 2009 portant instructions pour les pharmaciens, och Arrêté royal du 10 novembre 1967 relatif à l'exercice des professions des soins de santé.

FI: Läkemedelslag (395/1987).

SE: Lag om handel med läkemedel (2009:336),
förordning om handel med läkemedel (2009:659).

Läkemedelsverket har antagit ytterligare bestämmelser. Närmare uppgifter finns i (LVFS 2009:9).

Förbehåll nr 4 – Företagstjänster – forsknings- och utvecklingstjänster

Sektor: Företagstjänster – forsknings- och utvecklingstjänster

Näringsgrensindelning: CPC 851, 852, 853

Typ av förbehåll: Marknadstillträde

Nationell behandling

Avdelning: Gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

I **RO**: Gränsöverskridande tillhandahållande av forsknings- och utvecklingstjänster.

Gällande åtgärder:

RO: Regeringsförordning nr 6/2011,
beslut av utbildnings- och forskningsministeriet nr 3548/2006, och
regeringsbeslut nr 134/2011.

Förbehåll nr 5 – Företagstjänster – fastighetstjänster

Sektor: Företagstjänster – fastighetstjänster

Näringsgrensindelning: CPC 821, 822

Typ av förbehåll: Marknadstillträde

Nationell behandling

Avdelning: Gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

I **CZ** och **HU**: Gränsöverskridande tillhandahållande av fastighetstjänster.

Förbehåll nr 6 – Företagstjänster – uthyrnings- eller leasingtjänster

Sektor: Företagstjänster – uthyrning eller leasing utan operatör

Näringsgrensindelning: CPC 832

Typ av förbehåll: Marknadstillträde

Nationell behandling

Avdelning: Gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

I **BE** och **FR**: Gränsöverskridande tillhandahållande av leasing eller uthyrning utan operatör av hushållsartiklar och personliga artiklar.

Förbehåll nr 7 – Företagstjänster – inkassotjänster och kreditupplysning

Sektor: Företagstjänster – inkassotjänster, kreditupplysningstjänster

Näringsgrensindelning: CPC 87901, 87902

Typ av förbehåll: Marknadstillträde

Nationell behandling

Avdelning: Gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

EU, med undantag för **ES**, **LV** och **SE**, när det gäller tillhandahållande av inkassotjänster och kreditupplysning.

Förbehåll nr 8 – Företagstjänster – personalförmedling

Sektor: Business Services – personalförmedling

Näringsgrensindelning: CPC 87201, 87202, 87203, 87204, 87205, 87206, 87209

Typ av förbehåll: Marknadstillträde

Nationell behandling

Företagsledning och styrelse

Avdelning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

Med undantag för **HU** och **SE**: Tillhandahålla förmedling av hemtjänstpersonal, andra handels- eller industriarbetare, vårdpersonal och annan personal (CPC 87204, 87205, 87206, 87209).

Med undantag för **BE**, **HU** och **SE**: Krav på etablering och förbud mot gränsöverskridande tillhandahållande av förmedling av extra kontorspersonal och annan personal.

I **AT**, **BG**, **CY**, **CZ**, **EE**, **FI**, **MT**, **PL**, **PT**, **RO**, **SI** och **SK**: Etablering av förmedling av extra kontorspersonal och annan personal.

I **LT** och **LV**: Tillhandahållande av förmedling av extra kontorspersonal.

I **DE** och **IT**: Begränsning av antalet tillhandahållare av personalförmedling.

I **FR**: Dessa tjänster kan omfattas av ett statligt monopol.

I **DE**: Förbundsministeriet för arbetsmarknadsfrågor och sociala frågor kan utfärda en förordning om förmedling och rekrytering av personal från länder utanför Europeiska unionen och EES för vissa yrken (CPC 87202).

I **AT**, **BG**, **CY**, **CZ**, **DE**, **EE**, **FI**, **MT**, **LT**, **LV**, **PL**, **PT**, **RO**, **SI** och **SK**: Tillhandahållande av förmedling av extra kontorspersonal.

I **FR, IE, IT** och **NL**: Krav på etablering och förbud mot gränsöverskridande tillhandahållande av förmedling av kontorspersonal.

I **IT**: Begränsning av antalet tillhandahållare av förmedling av kontorspersonal (87203).

I **BG, CY, CZ, DE, EE, FI, MT, LT, LV, PL, PT, RO, SI** och **SK**: Tillhandahållande av chefsrekryteringstjänster.

I **IE**: Krav på etablering och förbud mot gränsöverskridande tillhandahållande av chefsrekryteringstjänster (87201).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I **ES**: Begränsning av antalet tillhandahållare av chefsrekryteringstjänster och begränsa antalet tillhandahållare av personalförmedling (CPC 87201, 87202).

Gällande åtgärder:

AT: §§97 och 135 i den österrikiska lagen om näringsverksamhet (Gewerbeordnung), Österrikes officiella tidning nr 194/1994 i dess ändrade lydelse, och
lagen om ställande av arbetskraft till förfogande (Arbeitskräfteüberlassungsgesetz/AÜG), Österrikes officiella tidning nr 196/1988 i dess ändrade lydelse.

BG: Lagen om främjande av anställbarhet, artiklarna 26, 27, 27a och 28.

CY: Lagen om privat arbetsförmedling 150(I)/2013 av den 6 december 2013, och
lagen om privat arbetsförmedling N. 126(I)/2012.

CZ: Sysselsättningslagen (435/2004).

DE: Avsnitt 38 i anställningsförordningen (Beschäftigungsverordnung), och
Avsnitt 292 i volym III i lagen om främjande av sysselsättning (Drittes Buch Sozialgesetzbuch – SGB III).

DK: §§ 8a – 8f i lagdekret nr. 73 av den 17 januari 2014 och definierad i dekret nr 228 av den 7 mars 2013 (anställning av sjöfolk), och
Lagen om arbetstillstånd från 2006. S1(2) och (3).

EL: Lag 4052/2012 (Greklands officiella tidning 41 A) i dess ändrade lydelse i lag N.4093/2012 (Greklands officiella tidning 222 A).

ES: Real Decreto-ley 8/2014, de 4 de julio, de aprobación de medidas urgentes para el crecimiento, la competitividad y la eficiencia, artículo 117 (tramitado como Ley 18/2014, de 15 de octubre).

FI: Lag om offentlig arbetskrafts- och företagsservice (916/2012).

HR: Lag om medling avseende tvister om anställning och ersättning vid arbetslöshet (Kroatiens officiella tidning 80/08, 121/10, 118/12 och 153/13),
förordning om utförande av verksamhet med anknytning till sysselsättning (Kroatiens officiella tidning 8/14),
arbetslagen (Kroatiens officiella tidning 93/14), artiklarna 44–47, och
utlänningslagen (Kroatiens officiella tidning 130/11 och 74/12) rörande utlänningars sysselsättning i Kroatien.

IE: Lagen om arbetstillstånd från 2006. S1(2) och (3).

IT: Lagstiftningsdekret 276/2003, artiklarna 4 och 5.

LT: Litauens arbetslagstiftning, lagen om bemanningsföretag nr XI-1379 av den 19 maj 2011, senast ändrad den 11 april 2013 nr XII-230.

LU: Loi du 18 janvier 2012 portant création de l'Agence pour le développement de l'emploi (lag om inrättandet av byrån för utveckling av sysselsättningen – ADEM).

MT: Lagen om sysselsättnings- och utbildningstjänster, kapitel 343, artiklarna 23–25), och förordningarna om bemanningsföretag (S.L. 343.24).

PL: Artikel 18 i lagen av den 20 april 2004 om främjande av sysselsättning och arbetsmarknadsinstitutioner, (Dz. U. av den 2015, punkt 149, i dess ändrade lydelse).

PT: Lagdekret nr 260/2009 av den 25 september, ändrad genom lag nr 5/2014 av den 12 februari (tillgång till och tillhandahållande av rekryteringsföretagstjänster).

RO: Lag nr 156/2000 om skydd för rumänska medborgare som arbetar i utlandet, i dess ånyo offentliggjorda lydelse, och regeringsbeslut nr 384/2001 om godkännande av tillämpningsföreskrifterna för lag nr 156/2000, med efterföljande ändringar, regeringsförordning nr 277/2002, ändrad genom regeringsförordning nr 790/2004 och regeringsförordning nr 1122/2010, och lag nr 53/2003 – arbetslagen, i dess ånyo offentliggjorda lydelse, med efterföljande ändringar och supplement och regeringsbeslut nr 1256/2011 om verksamhetsvillkor och tillståndsförfarande för bemanningsföretag.

SI: Lagen om reglering av arbetsmarknaden – *ZZSDT* (Sloveniens officiella tidning) nr 80/2010, 21/2013, 63/2013, och lagen om anställning av samt egenföretagande och arbete för utlänningar – *ZZSDT* (Sloveniens officiella tidning) nr 47/2015).

SK: Lag 5/2004 om arbetsförmedling, och lag 455/1991 om handelslicenser.

Förbehåll nr 9 – Företagstjänster – säkerhets- och utredningstjänster

Sektor: Företagstjänster – säkerhets- och utredningstjänster

Näringsgrensindelning: CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309

Typ av förbehåll: Marknadstillträde

Nationell behandling

Förbud mot prestationskrav

Företagsledning och styrelse

Avdelning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Säkerhetstjänster (CPC 87301, 87302, 87303, 87304, 87305, 87309)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, förbud mot prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **BG, CY, CZ, EE, LT, LV, MT, PL, RO, SI** och **SK**: Tillhandahållande av säkerhetstjänster.

I **DK, HR** och **HU**: Tillhandahållande av följande undersektorer: Bevakningstjänster (87305) i HR och HU, rådgivningstjänster på säkerhetsområdet (87302) i HR, bevakningstjänster på flygplatser (ingår i 87305) i DK och säkerhetstransporter (87304) i HU.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **BE**: Medborgarskap i en av Europeiska unionens medlemsstater krävs för styrelseledamöter i företag som tillhandahåller bevaknings- och säkerhetstjänster (87305) samt rådgivning och utbildning för säkerhetstjänster (87302). Ledningen för företag som tillhandahåller konsulttjänster på bevaknings- och säkerhetsområdet ska vara medborgare med hemvist i en av Europeiska unionens medlemsstater.

I **FI**: Licens att tillhandahålla säkerhetstjänster får endast beviljas fysiska personer som har sin hemvist inom EES eller juridiska personer etablerade inom EES.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **BE, ES, FI, FR** och **PT**: Utländsk leverantör får inte tillhandahålla säkerhetstjänster på gränsöverskridande bas. Krav på medborgarskap för specialiserad personal i PT, för privat säkerhetspersonal i ES och för verkställande direktörer och styrelseledamöter i FR.

Gällande åtgärder:

BG: Lag om privata företag på säkerhetsområdet.

CZ: Lagen om handelslicenser.

DK: Förordningen om luftfartsskydd.

FI: Lag om privata säkerhetstjänster (282/2002).

LT: Lagen om säkerhet för personer och tillgångar av den 8 juli 2004, nr IX-2327.

LV: Lagen om bevakningsverksamhet (avsnitten 6, 7, 14).

PL: Lag av den 22 augusti 1997 om skydd av personer och egendom (Dz. U. 2016, punkt 1432 i dess ändrade lydelse).

PT: Lag nr 34/2013, och
förordning nr 273/2013.

SI: Zakon o zasebnem varovanju (Lag om privata säkerhetstjänster).

b) Utredningstjänster (CPC 87301)

EU, med undantag för **AT** och **SE**: Tillhandahållande av utredningstjänster.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I **LT** och **PT**: Utredningstjänster är statliga monopol.

Förbehåll nr 10 – Företagstjänster – andra företagstjänster

Sektor: Företagstjänster – andra företagstjänster (översättar- och tolktjänster, kopieringstjänster, tjänster med anknytning till energidistribution och tjänster med anknytning till tillverkning)

Näringsgrensindelning: CPC 87905, 87904, 884, 887

Typ av förbehåll: Marknadstillträde

Nationell behandling

Behandling som mest gynnad nation

Avdelning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Översättar- och tolktjänster (CPC 87905).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **HR**: Gränsöverskridande tillhandahållande av översättning och tolkning av officiella dokument.

b) Kopieringstjänster (CPC 87904)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I **HU**: Krav på etablering för tillhandahållande av kopieringstjänster.

c) Tjänster med anknytning till energidistribution och tjänster med anknytning till tillverkning (ingår i CPC 884, 887, utom rådgivnings- och konsulttjänster)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **HU**: Tjänster med anknytning till energidistribution, och gränsöverskridande tillhandahållande av tjänster med anknytning till tillverkning, med undantag av rådgivnings- och konsulttjänster med anknytning till dessa sektorer.

d) Underhåll och reparation av fartyg, utrustning för järnvägstransport och luftfartyg och delar till luftfartyg (ingår i CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **EU**, med undantag för **DE**, **EE** och **HU**: Krav på etablering eller fysisk närvaro på dess territorium och förbud mot gränsöverskridande tillhandahållande av underhåll och reparation av transportutrustning från områden utanför dess territorium.

I **EU**, med undantag för **CZ**, **EE**, **HU**, **LU** och **SK**: Krav på etablering eller fysisk närvaro på dess territorium och förbud mot gränsöverskridande tillhandahållande av underhåll och reparation av transportfartyg på inre vattenvägar från områden utanför dess territorium.

I **EU**, med undantag för **EE**, **HU** och **LV**: Krav på etablering eller fysisk närvaro på dess territorium och förbud mot gränsöverskridande tillhandahållande av underhåll och reparation av marina fartyg från områden utanför dess territorium.

I **EU**, med undantag för **AT**, **EE**, **HU**, **LV** och **PL**: Krav på etablering eller fysisk närvaro på dess territorium och förbud mot gränsöverskridande tillhandahållande av underhåll och reparation av luftfartyg och delar till luftfartyg från områden utanför dess territorium (ingår i CPC 86764, CPC 86769, CPC 8868).

I **EU**: Endast erkända organisationer som bemyndigats av Europeiska unionen får utföra lagstadgad besiktning och certifiering av fartyg på EU-medlemsstaters vägnar.
Etableringskrav får ställas.

Gällande åtgärder:

EU: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 391/2009 av den 23 april 2009 om gemensamma regler och standarder för organisationer som utför inspektioner och utövar tillsyn av fartyg.

e) Andra luftfartsrelaterade företagstjänster

När det gäller investeringsliberalisering – behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – behandling som mest gynnad nation:

EU: Beviljande av differentierad behandling för ett tredjeland enligt befintliga eller framtida bilaterala avtal som avser följande tjänster:

- i) försäljning och marknadsföring av lufttransporttjänster,
- ii) tjänster som rör datoriserade bokningssystem,
- iii) underhåll och reparation av luftfartyg och delar till luftfartyg, eller
- iv) uthyrning eller leasing av luftfartyg utan operatör.

Förbehåll nr 11 – Telekommunikationstjänster

Sektor: Telekommunikationstjänster

Typ av förbehåll: Marknadstillträde

Nationell behandling

Avdelning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser utsändningstjänster.

Radioutsändning och tv-sändning definieras som den oavbrutna överföringskedja som krävs för utsändning av tv- och radioprogramsignaler till allmänheten men omfattar inte återutsändningslänkar mellan operatörerna.

Förbehåll nr 12 – Byggtjänster

Sektor: Byggtjänster

Näringsgrensindelning: CPC 51

Typ av förbehåll: Marknadstillträde

Nationell behandling

Avdelning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

I **LT**: Rätten att utarbeta konstruktionsdokumentation för byggarbeten av exceptionell betydelse ges endast företag som är registrerade i Litauen eller ett utländskt konstruktionsföretag som har godkänts av ett institut som är auktoriserat av regeringen för sådan verksamhet. Rätten att bedriva teknisk verksamhet inom de viktigaste konstruktionsområdena kan beviljas en icke-litauisk privatperson som har godkänts av en institution som auktoriserats litauiska regeringen.

Förbehåll nr 13 – Distributionstjänster

Sektor: Distributionstjänster

Näringsgrensindelning: CPC 62117, 62251, 8929, ingår i 62112, 62226, 63107

Typ av förbehåll: Marknadstillträde

Nationell behandling

Företagsledning och styrelse

Förbud mot prestationskrav

Avdelning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Distribution av läkemedel

I **BG**: Gränsöverskridande grossistdistribution av läkemedel (CPC 62251).

I **FI**: Distribution av läkemedel (CPC 62117, 62251, 8929).

Gällande åtgärder:

BG: Lagen om humanläkemedel.

FI: Läkemedelslag (395/1987).

b) Distribution av alkoholhaltiga drycker

I **FI**: Distribution av alkoholhaltiga drycker (ingår i CPC 62112, 62226, 63107, 8929).

Gällande åtgärder:

FI: Alkohollag (1143/1994).

c) Annan distribution (ingår i CPC 621, CPC 62228, CPC 62251, CPC 62271, ingår i CPC 62272, CPC 62276, CPC 63108, ingår i CPC 6329)

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **BG**: Grossistdistribution av kemiska produkter, ädelmetaller och ädelstenar, läkemedel, medicintekniska produkter och föremål avsedda för medicinska ändamål. Tobak och tobaksprodukter samt alkoholhaltiga drycker.

Bulgarien förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser tjänster som tillhandahålls av fastighetsmäklare.

Gällande åtgärder:

I **BG**: Lagen om humanläkemedel,

lagen om veterinärverksamhet,

lagen om förbud mot kemiska vapen och kontroll av giftiga kemiska ämnen och deras
prekursorer,

lagen om tobak och tobaksvaror,

lagen om punktskatt och skatteupplag, och

lagen om vin och spritdrycker.

Förbehåll nr 14 – Utbildningstjänster

Sektor: Utbildningstjänster

Näringsgrensindelning: CPC 92

Typ av förbehåll: Marknadstillträde

Nationell behandling

Företagsledning och styrelse

Förbud mot prestationskrav

Avdelning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

EU: Alla utbildningstjänster som erhåller offentliga medel eller statligt stöd i någon form, och därför inte anses privatfinansierade. Om en utländsk leverantör har rätt att tillhandahålla av privatfinansierad undervisning, kan privata aktörers deltagande i utbildningssystemet bli föremål för koncession tilldelad på ett icke-diskriminerande sätt.

EU, med undantag för **CZ**, **NL**, **SE** och **SK**: När det gäller tillhandahållandet av andra privatfinansierade utbildningstjänster än de som klassificeras som primär- och sekundärutbildning samt högre utbildning och vuxenutbildning (CPC 92).

I **BG**, **IT** och **SI**: Begränsning av gränsöverskridande tillhandahållande av privatfinansierade tjänster inom primärutbildningen (CPC 921).

I **BG** och **IT**: Begränsning av gränsöverskridande tillhandahållande av privatfinansierade tjänster inom sekundärutbildningen (CPC 922).

I **AT**: Begränsning av gränsöverskridande tillhandahållande av privatfinansierade tjänster inom vuxenutbildning genom radio eller tv (CPC 924).

I **CY**, **FI**, **MT** och **RO**: Tillhandahållande av privatfinansierade primär-, sekundär- och vuxenutbildningstjänster (CPC 921, 922, 924).

I **AT**, **BG**, **CY**, **FI**, **MT** och **RO**: Tillhandahållande av privatfinansierade tjänster inom högre utbildning (CPC 923).

I **CZ** och **SK**: Majoriteten av styrelseledamöterna i en institution som tillhandahåller privatfinansierade utbildningstjänster måste vara medborgare i landet (CPC 921, 922, 923 för SK utom 92310, 924).

I **SI**: En majoritet av ledamöterna i styrelsen för ett företag som tillhandahåller privatfinansierad sekundärutbildning eller högre utbildning måste vara slovenska medborgare (CPC 922, 923).

I **SE**: Leverantörer av utbildningstjänster som godkänts av myndigheter för att tillhandahålla utbildning. Detta förbehåll gäller privatfinansierade leverantörer av utbildningstjänster med någon form av statligt stöd, bland annat leverantörer av utbildningstjänster som är erkända av staten, leverantörer under statlig tillsyn eller utbildning som ger rätt till studiestöd (CPC 92).

SK: Krav på hemvist inom EES för leverantörer av all annan privatfinansierad utbildning än yrkesinriktad högskoleutbildning. Ekonomisk behovsprövning kan tillämpas, och antalet skolor som startas kan begränsas av de lokala myndigheterna (CPC 921, 922, 923 utom 92310, 924).

Gällande åtgärder:

BG: Lagen om offentlig utbildning, artikel 12,
lagen om högre utbildning, punkt 4 i tilläggsbestämmelserna, och
lagen om yrkesutbildning och fortbildning, artikel 22.

FI: Lag om grundläggande utbildning (628/1998),
gymnasielag (629/1998),
lag om grundläggande yrkesutbildning (630/1998),
lag om yrkesinriktad vuxenutbildning (631/1998),
yrkeshögskolelag (351/2003), och
universitetslag (558/2009),

IT: Kungligt dekret 1592/1933 (lag om gymnasieutbildning),
lag nr 243/1991 (tillfälligt offentligt stöd för privata högskolor),
resolution 20/2003 av CNVSU (Comitato nazionale per la valutazione del sistema universitario),
och
dekret från republikens president 25/1998.

SK: Lag 245/2008 om utbildning,
lag 131/2002 om universiteten, artiklarna 2, 47 och 49a, och
lag 596/2003 om statlig förvaltning i utbildningen, artikel 16.

Förbehåll nr 15 – Miljötjänster

Sektor: Miljötjänster: avfallshantering och markförvaltning

Näringsgrensindelning: CPC 9401, 9402, 9403, 94060

Typ av förbehåll: Marknadstillträde

Avdelning: Gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

I **DE**: Tillhandahållande av andra avfallshanteringstjänster än rådgivningstjänster, och när det gäller andra tjänster som rör markskydd och hantering av förorenad mark än rådgivningstjänster.

Förbehåll nr 16 – Finansiella tjänster

Sektor: Finansiella tjänster

Näringsgrensindelning: Marknadstillträde

Nationell behandling

Företagsledning och styrelse

Typ av förbehåll:

Avdelning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Alla finansiella tjänster

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

EU: Krav på att ett annat finansinstitut än en filial på ett icke-diskriminerande sätt ska anta en viss juridisk form när det etablerar sig i en medlemsstat i Europeiska unionen.

b) Försäkrings- och försäkringsrelaterade tjänster

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU, med undantag för **CY, LV, LT, MT** och **PL**: För tillhandahållande av försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster, med undantag för

- i) direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans) och direkt försäkringsförmedling för försäkring av risker som rör
 - sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav, och
 - gods i internationell transittrafik,
- ii) återförsäkring och retrocession, och
- iii) försäkringsrelaterade tjänster.

I **BG**: Transportförsäkring avseende varor, försäkring av fordon i sig och ansvarsförsäkring i samband med risker i Bulgarien får inte tillhandahållas direkt av utländska försäkringsbolag.

I **CY**: För tillhandahållande av försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster, med undantag för

- i) direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans) för försäkring av risker som rör
 - sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav, och
 - gods i internationell transittrafik,
- ii) försäkringsförmedling,
- iii) återförsäkring och retrocession, och
- iv) försäkringsrelaterade tjänster.

I **FR**: Försäkring av risker i samband med marktransport får endast tillhandahållas av försäkringsbolag som är etablerade i Europeiska unionen.

Gällande åtgärder:

FR: Artikel L 310-10 i Code des assurances (försäkringslagen).

I **IT**: Transportförsäkring av varor, försäkring av fordon och ansvarsförsäkring i samband med risker i Italien får endast undertecknas av försäkringsbolag som är etablerade i Europeiska unionen, dock ej internationella transporter som omfattar import till Italien.

Gällande åtgärder:

IT: Artikel 29 i lagen om privat försäkring (lagstiftningsdekret nr 209 av den 7 september 2005).

I **IT**: Krav på etablering och förbud mot gränsöverskridande tillhandahållande av aktuarietjänster.

Gällande åtgärder:

IT: Lag 194/1942 om aktuarietjänster.

I **MT**, **LT** och **LV**: För tillhandahållande av försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster, med undantag för

- i) direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans) för försäkring av risker som rör
 - sjötransport, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav, och
 - gods i internationell transittrafik,
- ii) återförsäkring och retrocession, och
- iii) försäkringsrelaterade tjänster.

I **PL**: För tillhandahållande av försäkringstjänster och försäkringsrelaterade tjänster, med undantag för

- i) direktförsäkringstjänster (inbegripet koassurans) för försäkring av risker som rör varor i internationell handel, och
- ii) återförsäkring och retrocession av risker som rör varor i internationell handel.

I **PT**: Luft- och sjötransportförsäkring som täcker varor, luftfartyg, skrov och ansvarighet får endast tillhandahållas av bolag som är etablerade i Europeiska unionen.

Endast personer och bolag som är etablerade i Europeiska unionen får agera som försäkringsförmedlare för sådan försäkringsverksamhet i Portugal.

Gällande åtgärder:

PT: Artikel 7 i lagdekret 94-B/98, och artikel 7 i lagdekret 144/2006.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **DE**: Ett utländskt försäkringsbolag som har etablerat en filial i Tyskland får i detta land ingå försäkringsavtal för internationell transport endast genom den filial som etablerats i Tyskland.

Gällande åtgärder:

DE: § 43.2 i Luftverkehrsgesetz (LuftVG), och
§ 105.1 i Luftverkehrszulassungsordnung (LuftVZO).

I **ES**: För att få bedriva aktuarieverksamhet krävs hemvist, alternativt två års erfarenhet.

I **HU**: Försäkringsbolag som inte är etablerade i Europeiska unionen får tillhandahålla direkta försäkringstjänster i Ungern endast genom en filial registrerad i Ungern.

Gällande åtgärder:

HU: Lag LX från 2003.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I FI: Försäkringsmäklartjänster får tillhandahållas av ett bolag eller en person som har permanent etablering i Europeiska unionen.

Endast försäkringsbolag med huvudkontor i Europeiska unionen eller en filial i Finland får tillhandahålla direkta försäkringstjänster, även koassurans.

Minst hälften av ledamöterna i styrelsen och tillsynsrådet samt den verkställande direktören i ett försäkringsbolag som erbjuder lagstadgad pensionsförsäkring ska vara bosatt i EES, såvida inte undantag beviljats av de behöriga myndigheterna. Utländska försäkringsgivare kan inte få licens i Finland i egenskap av filial för att tillhandahålla lagstadgad pensionsförsäkring. Åtminstone en av revisorerna ska vara permanent bosatt i EES.

För andra försäkringsbolag krävs hemvist inom EES för minst en medlem av styrelsen, tillsynsrådet och den verkställande direktören. Åtminstone en av revisorerna ska vara permanent bosatt i EES.

Generalagenten för ett försäkringsbolag från Japan ska vara bosatt i Finland, såvida bolaget inte har sitt huvudkontor i Europeiska unionen.

Gällande åtgärder:

FI: Lag om utländska försäkringsbolag (398/1995),
försäkringsbolagslag (521/2008),
lag om försäkringsförmedling (570/2005), och
lag om arbetspensionsförsäkringsbolag (354/1997).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

SK: Utländska medborgare får etablera ett försäkringsbolag i form av ett aktiebolag eller bedriva försäkringsverksamhet genom sina filialer med säte i Slovakien. I båda fallen är godkännande föremål för bedömning av tillsynsmyndigheterna.

Gällande åtgärder:

SK: Lag 39/2015 om försäkring.

c) Banktjänster och andra finansiella tjänster:

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I EU: Endast företag med säte i Europeiska unionen kan verka som förvaringsinstitut för investeringsfonders tillgångar. För att ett specialiserat förvaltningsbolag med huvudkontor och säte i samma medlemsstat i Europeiska unionen ska få etablera sig krävs att det bedriver förvaltning av värdepappersfonder, bland annat aktiefonder, och när nationell lagstiftning så medger, investeringsbolag.

Gällande åtgärder:

EU: Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/65/EG av den 13 juli 2009 om samordning av lagar och andra författningar som avser företag för kollektiva investeringar i överlåtbara värdepapper (fondföretag), ändrat genom 2010/78/EU, 2011/61/EU, 2013/14/EU och 2014/91/EU; och

Europaparlamentets och rådets direktiv 2011/61/EU av den 8 juni 2011 om förvaltare av alternativa investeringsfonder, ändrat genom 2013/14/EU.

SK: Investerings tjänster i Slovakien kan tillhandahållas av förvaltningsföretag vars juridiska form är ett aktiebolag med eget kapital enligt lagstiftningen (inga filialer).

Gällande åtgärder:

SK: Lag 566/2001 om säkerheter, och
lag 483/2001 om banker.

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling, företagsledning och styrelse
och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **EE:** För inlåning krävs godkännande från den estniska finansinspektionen och registrering enligt estnisk rätt som aktiebolag, dotterbolag eller filial.

Gällande åtgärder:

EE: Krediidiasutuste seadus (Lagen om kreditinstitut) § 206 och § 21.

I **FI:** Minst en av grundarna, styrelseledamöterna, tillsynsrådet, den verkställande direktören för tillhandahållarna av banktjänster och den person som har rätt att underteckna i kreditinstitutets namn ska vara permanent bosatta i EES. Åtminstone en av revisorerna ska vara permanent bosatt i EES. För betaltjänster kan hemvist i Finland krävas.

Gällande åtgärder:

FI: Lag om affärsbanker och andra kreditinstitut i aktiebolagsform (1501/2001),
sparbankslag (1502/2001),
lag om andelsbanker och andra kreditinstitut i andelslagsform (1504/2001),
lag om hypoteksföreningar (936/1978),
lag om betalningsinstitut (297/2010),
lag om utländska betalningsinstituts verksamhet i Finland (298/2010), och
kreditinstitutslagen (121/2007).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I **IT**: Tjänster som tillhandahålls av finansiella rådgivare (*consulenti finanziari*).

Gällande åtgärder:

IT: Artiklarna 91–111 i Consobs förordning om mellanhänder, (nr 16190 av den 29 oktober 2007).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **LT**: Endast banker med säte eller filial i Litauen och med tillstånd att tillhandahålla investeringstjänster i EES får fungera som förvaringsinstitut för tillgångarna i pensionsfonder. Minst en chef i en banks ledning måste tala litauiska och vara permanent bosatt i Litauen.

Gällande åtgärder:

LT: Litauens banklag av den 30 mars 2004 nr IX-2085,

Litauens lag om kollektiva investeringsföretag av den 4 juli 2003 nr IX-1709, och

Litauens lag om sparande till frivillig tilläggspension av den 3 juni 1999 nr VIII-1212.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU med undantag av **BE, CY, EE, LT, LV, MT, RO** och **SI**: För tillhandahållande av banktjänster och andra finansiella tjänster, med undantag för

- i) tillhandahållande och överföring av finansiell information och bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara utförd av tillhandahållare av andra finansiella tjänster, och
- ii) rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster, även bankrelaterade, så som beskrivs i led a ii i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 8.59 avsnitt E, underavsnitt 5, men med undantag för förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

I **BE**: För tillhandahållande av banktjänster och andra finansiella tjänster med undantag för tillhandahållande och överföring av finansiell information och bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara utförd av tillhandahållare av andra finansiella tjänster.

I **CY**: För tillhandahållande av banktjänster och andra finansiella tjänster, med undantag för

- i) handel för egen eller annans räkning, på en börs, på en OTC-marknad eller på annat sätt, med överlåtbara värdepapper,
- ii) tillhandahållande och överföring av finansiell information och bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara utförd av tillhandahållare av andra finansiella tjänster, och
- iii) rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster, även bankrelaterade, så som beskrivs i led a ii) i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 8.59 i avsnitt E, underavsnitt 5, men med undantag för förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

I **EE** och **LT**: För tillhandahållande av banktjänster och andra finansiella tjänster, med undantag för

- i) mottagande av insättningar,

- ii) utlåning av alla slag,
- iii) finansiell leasing,
- iv) alla betalnings- och penningförmedlingstjänster, garantier och åtaganden,
- v) handel för egen eller annans räkning, på en börs eller på en OTC-marknad,
- vi) medverkan vid emissioner av alla slags värdepapper, däribland emissionsgarantier och placering såsom mellanhand (offentligt eller privat) och tillhandahållande av tjänster i samband med sådana emissioner,
- vii) penningmäkleri,
- viii) förvaltning av tillgångar, såsom medels- eller portföljförvaltning, alla former av fondförvaltning samt förvarings- och notariatjänster,
- ix) betalnings- och clearingtjänster avseende finansiella tillgångar, inbegripet värdepapper, derivatinstrument och andra överlåtbara instrument,

- x) tillhandahållande och överföring av finansiell information och bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara, och
- xi) rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster, även bankrelaterade, så som beskrivs i led a ii i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 8.59 i avsnitt E, underavsnitt 5, men med undantag för förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

I **LV**: För tillhandahållande av banktjänster och andra finansiella tjänster, med undantag för

- i) medverkan vid emissioner av alla slags värdepapper, däribland emissionsgarantier och placering såsom mellanhand (offentligt eller privat) och tillhandahållande av tjänster i samband med sådana emissioner,
- ii) tillhandahållande och överföring av finansiell information och bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara utförd av tillhandahållare av andra finansiella tjänster, och
- iii) rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster, även bankrelaterade, så som beskrivs i led a ii i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 8.59 i avsnitt E, underavsnitt 5, men med undantag för förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

I **MT**: För tillhandahållande av banktjänster och andra finansiella tjänster, med undantag för

- i) mottagande av insättningar,
- ii) utlåning av alla slag,
- iii) tillhandahållande och överföring av finansiell information och bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara utförd av tillhandahållare av andra finansiella tjänster, och
- iv) rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster, även bankrelaterade, så som beskrivs i led a ii i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 8.59 i avsnitt E, underavsnitt 5, men med undantag för förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

I **RO**: För tillhandahållande av banktjänster och andra finansiella tjänster, med undantag för

- i) mottagande av insättningar,
- ii) utlåning av alla slag,

- iii) garantier och åtaganden,
- iv) penningmäkleri,
- v) tillhandahållande och överföring av finansiell information och bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara, och
- vi) rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster, även bankrelaterade, så som beskrivs i led a ii i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 8.59 i avsnitt E, underavsnitt 5, men med undantag för förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

I **SI**: För tillhandahållande av banktjänster och andra finansiella tjänster, med undantag för

- i) utlåning av alla slag,
- ii) inhemska juridiska personers och enskilda näringsidkares mottagande av borgensförbindelser och garantier från utländska kreditinstitut,
- iii) tillhandahållande och överföring av finansiell information och bearbetning av finansiella data och tillhörande programvara utförd av tillhandahållare av andra finansiella tjänster, och
- iv) rådgivningstjänster och andra till finansiella tjänster relaterade tjänster, även bankrelaterade, så som beskrivs i led a ii i definitionen av banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster) i artikel 8.59 i avsnitt E, underavsnitt 5, men med undantag för förmedling enligt beskrivningen i det ledet.

Förbehåll nr 17 – Hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster

Sektor:	Hälso- och sjukvårdstjänster samt sociala tjänster
Näringsgrensindelning:	CPC 93, 931, utom 9312, ingår i 93191, 9311, 93192, 93193, 93199
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde Nationell behandling Behandling som mest gynnad nation Företagsledning och styrelse Förbud mot prestationskrav
Avdelning:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

- a) Hälso- och sjukvårdstjänster – sjukhustjänster, ambulanstjänster och vårdtjänster på behandlingshem (CPC 93, 931, utom 9312, ingår i 93191, 9311, 93192, 93193, 93199)**

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, förbud mot prestationskrav, företagsledning och styrelse:

EU: För tillhandahållande av hälso- och sjukvårdstjänster som erhåller offentliga medel eller statligt stöd i någon form, och därför inte anses privatfinansierade.

EU: För alla privatfinansierade hälso- och sjukvårdstjänster utom privatfinansierade sjukhustjänster, ambulanstjänster och andra vårdtjänster på behandlingshem än sjukhustjänster. Privata operatörers deltagande i det privatfinansierade vårdnätverket kan bli föremål för koncession på icke-diskriminerande grund. Krav på ekonomisk behovsprövning kan förekomma. Huvudkriterier: Antal och inverkan på befintliga inrättningar, transportinfrastruktur, befolkningstäthet, geografisk spridning och skapandet av nya arbetstillfällen.

Detta förbehåll avser inte tillhandahållande av alla hälso- och sjukvårdsrelaterade yrkesmässiga tjänster, däribland tjänster som tillhandahålls av yrkesmän som läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster, paramedicinsk personal och psykologer, vilka omfattas av andra förbehåll (CPC 931 utom 9312, ingår i 93191).

I **AT, PL** och **SI**: Tillhandahållande av privatfinansierade ambulanstjänster (CPC 93192).

I **BE** och **UK**: Etablering av privatfinansierade sjukhustjänster, ambulanstjänster och andra vårdtjänster på behandlingshem än sjukhustjänster (CPC 93192, 93193).

I **BG, CY, CZ, FI, MT** och **SK**: Tillhandahållande av privatfinansierade sjukhustjänster, ambulanstjänster och andra vårdtjänster på behandlingshem än sjukhustjänster (CPC 9311, 93192, 93193).

I **FI**: Tillhandahållande av andra hälso- och sjukvårdstjänster (CPC 93199).

Gällande åtgärder:

CZ: Lag nr 372/2011 Sb. om hälso- och sjukvårdstjänster samt villkoren för deras tillhandahållande.

FI: Lag om privat hälso- och sjukvård (152/1990).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, företagsledning och styrelse, förbud mot prestationskrav:

I **DE**: Upprätthållandet av det sociala trygghetssystemet i Tyskland, där tjänster kan tillhandahållas av olika företag eller enheter och innehålla konkurrensinslag, och således inte är ”tjänster som uteslutande tillhandahålls i samband med utövandet av statliga befogenheter”. Bevilja förmånsbehandling inom ramen för bilaterala handelsavtal i fråga om tillhandahållande av hälso- och sjukvårdstjänster och sociala tjänster (CPC 93).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I **DE**: Statligt ägande av privatfinansierade sjukhus som drivs av det tyska försvaret.

Nationalisera andra viktiga privatfinansierade sjukhus (CPC 93110).

I **FR**: För tillhandahållande av privatfinansierade tjänster inom laboratorieanalyser och tester.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **FR**: Tillhandahållande av privatfinansierade tjänster inom laboratorieanalyser och tester (ingår i CPC 9311).

Gällande åtgärder:

FR: Artikel L 6213-1 à 6213-6 i Code de la santé publique (Folkhälsolagen).

b) Hälso- och sjukvårdstjänster, inbegripet pensionsförsäkring

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU, med undantag för **HU**: Krav på etablering eller fysisk närvaro på dess territorium av leverantörer, och begränsning av det gränsöverskridande tillhandahållandet av hälso- och sjukvårdstjänster från leverantörer utanför deras territorium, det gränsöverskridande tillhandahållandet av sociala tjänster från leverantörer utanför deras territorium samt verksamhet eller tjänster som ingår i ett allmänt pensionsprogram eller ett lagstadgat socialförsäkringssystem. Detta förbehåll avser inte tillhandahållande av alla hälso- och sjukvårdsrelaterade yrkesmässiga tjänster, däribland tjänster som tillhandahålls av yrkesmän som läkare, tandläkare, barnmorskor, sjuksköterskor, sjukgymnaster, paramedicinsk personal och psykologer, vilka omfattas av andra förbehåll (CPC 931 utom 9312, ingår i 93191).

I **HU**: Gränsöverskridande tillhandahållande från områden utanför territoriet av privatfinansierade sjukhus- och ambulanstjänster samt andra vårdtjänster på behandlingshem än sjukhustjänster, som erhåller offentliga medel (CPC 9311, 93192, 93193).

c) Sociala tjänster, inbegripet pensionsförsäkring

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, förbud mot prestationskrav:

EU: Tillhandahållande av sociala tjänster som erhåller offentliga medel eller statligt stöd i någon form, och därför inte anses privatfinansierade, och verksamhet eller tjänster som ingår i ett offentligt pensionssystem eller lagstadgat socialförsäkringssystem. Privata operatörers deltagande i det privatfinansierade sociala nätverket kan bli föremål för koncession på icke-diskriminerande grund. Krav på ekonomisk behovsprövning kan förekomma. Huvudkriterier: Antal och inverkan på befintliga inrättningar, transportinfrastruktur, befolkningstäthet, geografisk spridning och skapandet av nya arbetstillfällen.

I BE, CY, DE, DK, EL, ES, FR, IE, IT, PT och UK: Tillhandahållande av andra privatfinansierade sociala tjänster än de som rör konvalescenthem, vilohem och äldreboenden.

I CZ, FI, HU, MT, PL, RO, SK och SI: Tillhandahållande av privatfinansierade sociala tjänster.

I **DE**: Det sociala trygghetssystemet i Tyskland, där tjänster tillhandahålls av olika företag eller enheter som innehåller konkurrensinslag och därför inte kan omfattas av definitionen ”tjänster som uteslutande tillhandahålls i samband med utövandet av statliga befogenheter”.

Gällande åtgärder:

FI: Lag om privat socialservice (922/2011).

IE: Hälso- och sjukvårdslagen 2004 (S. 39), och
hälso- och sjukvårdslagen 1970 (i dess ändrade lydelse – S.61A).

IT: Lag 833/1978 om det offentliga hälso- och sjukvårdssystemet,
lagdekret 502/1992 om organisation och disciplin på hälso- och sjukvårdsområdet, och
Lag 328/2000 om reformer av sociala tjänster.

Förbehåll nr 18 – Turism och reserelaterade tjänster

Sektor: Turistguidetjänster, hälso- och sjukvårdstjänster

Näringsgrensindelning: CPC 7472

Typ av förbehåll: Nationell behandling

Behandling som mest gynnad nation

Avdelning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

När det gäller investeringsliberalisering – nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I **FR**: Krav på medborgarskap i en medlemsstat i Europeiska unionen för tillhandahållande av turistguidetjänster.

När det gäller investeringsliberalisering – behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – behandling som mest gynnad nation:

I **LT**: I samma mån som Japan tillåter medborgare i Litauen att tillhandahålla turistguidetjänster kommer Litauen att tillåta medborgare i Japan att tillhandahålla turistguidetjänster på samma villkor.

Förbehåll nr 19 – Fritids- och idrottsverksamhet samt kulturverksamhet

Sektor:	Fritids- och idrottsverksamhet samt kulturverksamhet
Näringsgrensindelning:	CPC 962, 963, 9619, 964
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde Nationell behandling Företagsledning och styrelse Förbud mot prestationskrav
Avdelning:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Biblioteks-, arkiv- och museitjänster och övriga kulturtjänster (CPC 963)

EU, med undantag för AT och, när det gäller investeringar, i LT: Tillhandahållande av biblioteks-, arkiv- och museitjänster och övriga kulturtjänster.

I AT och LT: Licens eller koncession kan krävas för etablering.

b) Underhållningstjänster, teater, levande musik, cirkusuppträdanden (CPC 9619, 964 utom 96492)

EU, med undantag för AT och SE: Gränsöverskridande tillhandahållande av underhållningstjänster, inbegripet teater, levande musik, cirkusuppträdanden och diskotek.

I CY, CZ, FI, MT, PL, RO, SI och SK: När det gäller tillhandahållande av underhållningstjänster, inbegripet teater, levande musik, cirkusuppträdanden och diskotek.

I **BG**: Tillhandahållande av följande underhållningstjänster: cirkus, nöjesparker och liknande attraktionstjänster, danslokaler, diskotek och dansundervisningstjänster samt andra underhållningstjänster.

I **EE**: Tillhandahållande av andra underhållningstjänster med undantag av biograftjänster.

I **LT** och **LV**: Tillhandahållande av alla andra underhållningstjänster utom biograftjänster.

I **CY, CZ, LV, PL, RO** och **SK**: Gränsöverskridande tillhandahållande av idrotts- och övriga rekreationstjänster.

c) Nyhetsbyråer (CPC 962)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I **FR**: Utländskt ägande i befintliga företag som ger ut publikationer på franska får inte överstiga 20 % av kapitalet eller rösträtterna i företaget. För etablering av japanska nyhetsbyråer gäller de villkor som fastställs i nationell lagstiftning. Utländska investerares etablering av nyhetsbyråer bygger på reciprocitet.

Gällande åtgärder:

FR: Ordonnance nr 45-2646 du 2 novembre 1945 portant réglementation provisoire des agences de presse, och

Loi n° 86-897 du 1 août 1986 portant réforme du régime juridique de la presse.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I **HU:** För tillhandahållande av nyhetsbyråtjänster.

d) Spel- och vadhållningstjänster (CPC 96492)

EU, med undantag för **MT:** Tillhandahållande av spelverksamhet som inbegriper insatser med penningvärde i hasardspel, särskilt lotterier, skraplotter, speltjänster som erbjuds i kasinon, spelhallar eller näringsställen med utskänkningstillstånd, vadslagning, bingo- och speltjänster som drivs av och sker till förmån för hjälporganisationer och icke-vinstdrivande organisationer.

Detta förbehåll gäller inte skicklighetsspel, spelmaskiner som inte delar ut priser, eller priser endast i form av gratisspel, eller marknadsföringsspel med det enda syftet att uppmuntra till köp av varor eller tjänster som inte omfattas av detta undantag.

Förbehåll nr 20 – Transporttjänster och transportrelaterade tjänster

Sektor: Transporttjänster

Typ av förbehåll: Marknadstillträde

Nationell behandling

Behandling som mest gynnad nation

Förbud mot prestationskrav

Företagsledning och styrelse

Avdelning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Sjötransport – all annan kommersiell verksamhet som bedrivs från fartyg

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, förbud mot prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU: Besättningsmedlemmars medborgarskap på havsgående och icke-havsgående fartyg.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, företagsledning och styrelse:

EU, med undantag för **LV** och **MT**: För att registrera ett fartyg och driva en flotta under etableringsstatens flagg (all kommersiell marin verksamhet från ett havsgående fartyg, inklusive fiske, vattenbruk samt tjänster med anknytning till fiske. Internationella passagerar- och godstransporter (CPC 721), och kringtjänster för sjötransport).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU: När det gäller Japan, när en åtgärd som vidtagits eller officiellt antagits av Japan begränsar eller förbjuder att fartyg tillhörande rederier i Europeiska unionen anlöper japanska hamnar eller lastar eller lossar gods i Japan.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I **MT:** Exklusiva rättigheter existerar för Maltas sjöförbindelse till det europeiska fastlandet via Italien (CPC 7213, 7214, ingår i 742, 745, ingår i 749).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

SK: Utländska investerare måste ha sitt huvudkontor i Slovakien för att kunna ansöka om licens för att tillhandahålla en tjänst (CPC 722).

b) Kringtjänster för sjötransport

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU: Tillhandahållande av lots- och förtöjningstjänster. För tydlighetens skull påpekas att, oavsett vilka kriterier som kan vara tillämpliga vid registrering av fartyg i en medlemsstat i Europeiska unionen, förbehåller sig Europeiska unionen rätten att kräva att endast fartyg som är upptagna i Europeiska unionens medlemsstaters nationella register får tillhandahålla lots- och förtöjningstjänster (CPC 7452).

EU, med undantag för LT och LV: Endast fartyg som för en EU-medlemsstats flagg får tillhandahålla bogseringstjänster (CPC 7214).

I LT: Endast juridiska personer i Litauen eller juridiska personer i ett EU-land med filialer i Litauen som har ett intyg utfärdat av litauiska sjöfartsverket får tillhandahålla förtöjnings-, lotsnings- och bogseringstjänster (CPC 7214).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I **BE**: Godshantering kan endast utföras av ackrediterade arbetstagare med tillstånd att arbeta i hamnområden definierade genom kungligt dekret (CPC 741).

Gällande åtgärder:

BE: Loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire,

Arrêté royal du 12 janvier 1973 instituant une Commission paritaire des ports et fixant sa dénomination et sa compétence,

Arrêté royal du 4 septembre 1985 portant agrément d'une organisation d'employeur (Anvers),

Arrêté royal du 29 janvier 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Gand),

Arrêté royal du 10 juillet 1986 portant agrément d'une organisation d'employeur (Zeebrugge),

Arrêté royal du 1er mars 1989 portant agrément d'une organisation d'employeur (Ostende),

och

Arrêté royal du 5 juillet 2004 relatif à la reconnaissance des ouvriers portuaires dans les zones portuaires tombant dans le champ d'application de la loi du 8 juin 1972 organisant le travail portuaire, i dess ändrade lydelse.

c) Transport på inre vattenvägar och kringtjänster för transport på inre vattenvägar

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation, företagsledning och styrelse, förbud mot prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling, behandling som mest gynnad nation:

EU: Passagerar- och godstransporter på inre vattenvägar (CPC 722), och kringtjänster för transport på inre vattenvägar.

För tydlighetens skull påpekas att denna reservation också omfattar tillhandahållande av cabotagetransport på inre vattenvägar (CPC 722).

d) Järnvägstransporttjänster och kringtjänster för järnvägstransport

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I EU: Passagerar- och godstransport på järnväg (CPC 711).

I **FI**: Gränsöverskridande tillhandahållande av järnvägstransport. Vad gäller etablering av tjänster för persontrafik på järnväg finns för närvarande förnybara exklusiva rättigheter på detta område (som beviljats VR-Group Ab med staten som enda ägare) fram till 2017 i Helsingforsregionen och fram till 2019 på andra orter, vilka kan förnyas (CPC 7111, 7112).

I **LT**: Underhåll och reparation av utrustning för järnvägstransport omfattas av statligt monopol (CPC 86764, 86769, ingår i 8868).

I **SE** (endast när det gäller marknadstillträde): Underhålls- och reparationstjänster med avseende på järnvägstransport och vägtransport är föremål för ekonomisk behovsprövning när en investerare vill etablera sin egen terminalinfrastruktur. Huvudkriterier: Utrymmes- och kapacitetsbegränsningar (CPC 86764, 86769, ingår i 8868).

Gällande åtgärder:

FI: Järnvägslag (304/2011).

SE: Plan- och bygglag (2010:900).

e) Vägtransport (passagerartransport, godstransport, internationell lastbilstransport) och kringtjänster för vägtransport

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU:

- i) krav på etablering och begränsning av gränsöverskridande tillhandahållande av vägtransporttjänster (CPC 712),
- ii) begränsning av möjligheten för utländska investerare som är etablerade i en medlemsstat i Europeiska unionen att tillhandahålla cabotagetjänster inom en annan medlemsstat i Europeiska unionen (CPC 712),
- iii) en prövning av det ekonomiska behovet kan gälla för taxitjänster i Europeiska unionen, varigenom en gräns fastställs för antalet tjänsteleverantörer. Huvudkriterier: Lokal efterfrågan enligt tillämpliga lagar (CPC 71221).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I **BE**: Det maximala antalet licenser är fastställt i lag (CPC 71221).

Gällande åtgärder:

EU: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1071/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler beträffande de villkor som ska uppfyllas av personer som bedriver yrkesmässig trafik och om upphävande av rådets direktiv 96/26/EG,

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1072/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för godstransporter på väg, och

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för persontransporter med buss och om ändring av förordning (EG) nr 561/2006.

I **IT**: Ekonomisk behovsprövning gäller limousinetjänster. Huvudkriterier: Antal och inverkan på befintliga företag, befolkningstäthet, geografisk spridning, inverkan på trafikförhållanden och skapandet av nya arbetstillfällen.

Ekonomisk behovsprövning gäller busstrafik mellan städer. Huvudkriterier: Antal och inverkan på befintliga företag, befolkningstäthet, geografisk spridning, inverkan på trafikförhållanden och skapandet av nya arbetstillfällen.

Ekonomisk behovsprövning är tillämplig på tillhandahållandet av godstransporttjänster mellan städer. Huvudkriterier: lokal efterfrågan (CPC 712).

Gällande åtgärder:

IT: Lagstiftningsdekret 285/1992 (Väglag med efterföljande ändringar) artikel 85, lagstiftningsdekret 395/2000 artikel 8 (vägtransport av passagerare), lag 21/1992 (Ramlag om allmänna ej schemalagda vägtransporter av passagerare), lag 218/2003 artikel 1 (passagerartransport i chartrad buss med förare), och lag 151/1981 (ramlag om lokala offentliga transporter).

I **PT:** För passagerartransporter tillämpas ekonomisk behovsprövning på tillhandahållande av limousinetjänster. Huvudkriterier: Antal och inverkan på befintliga företag, befolkningstäthet, geografisk spridning, inverkan på trafikförhållanden och skapandet av nya arbetstillfällen (CPC 712).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I **LV**: För passagerar- och godstransporttjänster krävs ett tillstånd som inte beviljas för utlandsregistrerade fordon. Krav på att etablerade företag använder nationellt registrerade fordon (CPC 712).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **BG**: För passagerar- och godstransporter får ensamrätt och/eller tillstånd endast ges till fysiska personer som är medborgare i en av Europeiska unionens medlemsstater och juridiska personer från Europeiska unionen med huvudkontor i unionen. Bolagsbildning krävs. Krav på medborgarskap i en av Europeiska unionens medlemsstater för fysiska personer (CPC 712).

I **MT**: För allmänna busstjänster: Inom hela nätverket krävs koncession som omfattar avtal om allmän trafikplikt för att tillgodose behoven inom vissa sociala sektorer (t.ex. studerande och äldre) (CPC 712).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **FI**: Tillstånd krävs att tillhandahålla vägtransporttjänster, vilket inte beviljas för utlandsregistrerade fordon (CPC 712).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I **FR**: Investerare från länder utanför Europeiska unionen får inte tillhandahålla busstrafik mellan städer (CPC 712).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I **ES**: För passagerartransporter tillämpas ekonomisk behovsprövning på tjänster som tillhandahålls enligt CPC 7122. Huvudkriterier: lokal efterfrågan. Ekonomisk behovsprövning gäller busstrafik mellan städer. Huvudkriterier: Antal och inverkan på befintliga företag, befolkningstäthet, geografisk spridning, inverkan på trafikförhållanden och skapandet av nya arbetstillfällen.

I **SE**: Underhålls- och reparationstjänster med avseende på vägtransport är föremål för ekonomisk behovsprövning när en investerare vill etablera sin egen terminalinfrastruktur. Huvudkriterier: utrymmes- och kapacitetsbegränsningar (CPC 6112, 6122, 86764, 86769, ingår i 8867).

SK: Ett ekonomiskt behovstest är tillämpligt på godstransporter. Huvudkriterier: lokal efterfrågan (CPC 712).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I **BG**: Krav på etablering för stödtjänster för vägtransport (CPV 744).

Gällande åtgärder:

EU: Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1071/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler beträffande de villkor som ska uppfyllas av personer som bedriver yrkesmässig trafik och om upphävande av rådets direktiv 96/26/EG,

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1072/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för godstransporter på väg, och

Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/2009 av den 21 oktober 2009 om gemensamma regler för tillträde till den internationella marknaden för persontransporter med buss och om ändring av förordning (EG) nr 561/2006.

FI: Lag om kommersiell godstransport på väg 693/2006, och
fordonslag 1090/2002.

SE: Plan- och bygglag (2010:900).

f) Rymdtransport och uthyrning av rymdfarkoster

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, förbud mot prestationskrav, företagsledning och styrelse och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU: Transporttjänster genom rymden och uthyrning av rymdfarkoster (CPC 733, ingår i 734).

g) Undantag från behandling som mest gynnad nation

När det gäller investeringsliberalisering – behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – behandling som mest gynnad nation:

i) Annan transport (cabotage) än sjötransport

I FI: Beviljande av differentierad behandling för ett land enligt befintliga eller framtida bilaterala avtal om undantag för utlandsregistrerade fordon från det allmänna förbudet att tillhandahålla cabotage (inbegripet kombinerad järnvägs- och vägtransport) i Finland på grundval av ömsesidighet (ingår i CPC 711, ingår i 712, ingår i 722).

ii) Stödtjänster för sjötransport

I **BG**: I samma mån som Japan tillåter tjänsteleverantörer från Bulgarien att tillhandahålla tjänster med inriktning på godshantering, lagring och magasinering i havs- och inlandshamnar, inbegripet tjänster som rör containertrafik och gods i containrar, kommer Bulgarien att på samma villkor tillåta tjänsteleverantörer från Japan att tillhandahålla tjänster med inriktning på godshantering, lagring och magasinering i havs- och inlandshamnar, inbegripet tjänster som rör containertrafik och gods i containrar (ingår i CPC 741, ingår i 742).

iii) Uthyrning och leasing av fartyg

I **DE**: För konsumenter med hemvist i Tyskland som vill chartra utländska fartyg kan det ställas reciprocitetskrav (CPC 7213, 7223, 83103).

iv) Väg- och järnvägstransport

EU: Förbehåller sig rätten att bevilja differentierad behandling för ett land enligt befintliga eller framtida bilaterala avtal om internationella godstransporter på väg (också kombinerad transport – väg eller järnväg) och kollektivtrafik, som ingåtts mellan Europeiska unionen eller Europeiska unionens medlemsstater och ett tredjeland (CPC 7111, 7112, 7121, 7122 och 7123). Behandlingen får bestå i

- att reservera eller begränsa tillhandahållandet av lämpliga transporttjänster mellan avtalsparterna eller genom avtalsparternas territorium till fordon som är registrerade i avtalsparterna¹, eller
- att ge sådana fordon skattebefrielse.

¹ Med avseende på Österrike omfattar den del av undantaget från behandling som mest gynnad nation som avser trafikrättigheter alla de länder med vilka det förekommer bilaterala arrangemang om vägtransport eller andra arrangemang med koppling till vägtransport eller som kan komma att övervägas i framtiden.

v) Vägtransport

I **BG**: Åtgärder som vidtas enligt befintliga eller framtida avtal som reserverar eller begränsar tillhandahållandet av dessa typer av transporttjänster och specificerar villkoren för tillhandahållandet, inbegripet transiteringstillstånd eller förmånliga vägtrafikskatter, i Bulgarien eller över Bulgariens gränser (CPC 7121, 7122, 7123).

I **CZ**: Åtgärder som vidtas enligt befintliga eller framtida avtal och som reserverar eller begränsar tillhandahållandet av transporttjänster och specificerar driftsvillkor, inbegripet transiteringstillstånd eller förmånliga vägtrafikskatter för en transporttjänst till, i och från Tjeckien till de berörda avtalsparterna (CPC 7121, 7122, 7123).

I **ES**: Tillstånd för ett företag att etablera kommersiell närvaro i Spanien kan nekas tjänsteleverantörer vars ursprungsland inte ger tjänsteleverantörer från Spanien effektivt tillträde till marknaden (CPC 7123).

Gällande åtgärder:

Ley 16/1987, de 30 de julio, de Ordenación de los Transportes Terrestres.

I **HR**: Åtgärder som tillämpas enligt befintliga eller framtida avtal om internationell vägtransport och som reserverar eller begränsar tillhandahållandet av transporttjänster och specificerar driftsvillkor, inbegripet transiteringstillstånd eller förmånliga vägtrafikskatter för en transporttjänst till, i och från Kroatien till de berörda avtalsparterna (CPC 7121, 7122, 7123).

I **LT**: Åtgärder som vidtas enligt bilaterala avtal och som fastställer bestämmelser för transporttjänster och specificerar driftsvillkor, inbegripet bilaterala transiterings- och transporttillstånd för transporttjänster i, till och från Litauen och till de berörda avtalsparterna, och vägtrafikskatter och vägtullar (CPC 7121, 7122, 7123).

SK: Åtgärder som vidtas enligt befintliga eller framtida avtal och som reserverar eller begränsar tillhandahållandet av transporttjänster och specificerar driftsvillkor, inbegripet transiteringstillstånd eller förmånliga vägtrafikskatter för en transporttjänst till, i och från Slovakien till de berörda avtalsparterna (CPC 7121, 7122, 7123).

vi) Järnvägstransport

I **BG**, **CZ** och **SK**: Enligt befintliga eller framtida avtal, och som reglerar trafikrättigheter och driftsvillkor samt tillhandahållandet av transporttjänster i Bulgarien, Tjeckien och Slovakien samt mellan de berörda länderna. (CPC 7111, 7112)

vii) Lufttransport – kringtjänster för lufttransport

EU: Bevilja ett tredjeland differentierad behandling i enlighet med befintliga eller framtida bilaterala avtal om markttjänster.

viii) Väg- och järnvägstransport

I **EE**: Vid beviljande av differentierad behandling för ett land enligt befintliga eller framtida bilaterala avtal om internationell vägtransport (också kombinerade transporter väg-järnväg), att reservera eller begränsa tillhandahållandet av en transporttjänst till, i, genom och från Estland till de avtalsslutande parterna till fordon som registrerats i den enskilda avtalssparten, och om skattebefrielse för sådana fordon (ingår i CPC 711, ingår i 712, ingår i 721).

ix) Alla andra passagerar- och godstransporttjänster än sjö- och lufttransporter

I **PL**: I samma mån som Japan tillåter tillhandahållande av transporttjänster till och från Japan av passagerar- och godstransportleverantörer från Polen, kommer Polen att på samma villkor tillåta tillhandahållande av transporttjänster av person- och godstransportleverantörer från Japan till och från Polens territorium.

Förbehåll nr 21 – Jordbruk, fiske och vatten

Sektor:	Jordbruk, jakt, skogsbruk; fiske, vattenbruk, tjänster med anknytning till fiske; upptagning, rening och distribution av vatten.
Näringsgrensindelning:	ISIC Rev. 3.1 011, ISIC Rev. 3.1 012, ISIC Rev. 3.1 013, ISIC Rev. 3.1 014, ISIC Rev. 3.1 015, CPC 8811, 8812, 8813 utom rådgivnings- och konsulttjänster, ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde Nationell behandling Behandling som mest gynnad nation Förbud mot prestationskrav Företagsledning och styrelse
Avdelning:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Jordbruk, jakt och skogsbruk

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I **HR**: Jordbruks- och jaktverksamhet.

I **HU**: Jordbruksverksamhet (ISIC Rev. 3.1 011, ISIC Rev. 3.1 011, ISIC Rev. 3.1 013, ISIC Rev. 3.1 014, ISIC Rev. 3.1 015, CPC 8811, 8812, 8813 utom rådgivnings- och konsulttjänster).

Gällande åtgärder:

HR: Lagen om jordbruksmark (Ungerns officiella tidning nr 152/08, 25/09, 153/09, 21/10 39/11 och 63/11), artikel 2.

b) Fiske, vattenbruk och tjänster med anknytning till fiske (ISIC Rev. 3.1 0501, 0502, CPC 882)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, förbud mot prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU: Särskilt inom ramen för den gemensamma fiskeripolitiken, och fiskeavtal med tredje land, tillträde till och utnyttjande av biologiska resurser och fiskevatten belägna i de marina vatten som faller under Europeiska unionens medlemsstaters suveränitet eller jurisdiktion, inbegripet att

- i) reglera landning av fångster som gjorts i de underkvoter som tilldelats fartyg från Japan eller från en tredje part i Europeiska unionens hamnar,
- ii) fastställa en minsta storlek för ett företag i syfte att bevara både småskaliga och kustnära fiskefartyg, eller
- iii) bevilja Japan eller ett tredjeland differentierad behandling i enlighet med befintliga eller framtida bilaterala avtal om fiske.

En yrkesfiskelicens som ger rätt att fiska på ett territorialvatten tillhörande en medlemsstat i Europeiska unionen får endast beviljas fartyg som för flagg tillhörande en medlemsstat i Europeiska unionen.

Besättningens medborgarskap på ett fiskefartyg som för flagg tillhörande en medlemsstat i Europeiska unionen.

Etablering av vattenbruk till havs eller i inlandet.

I **FR**: Personer som är medborgare i länder utanför Europeiska unionen får inte vara ägare i statligt ägda odlingar av fisk, skaldjur eller alger.

När det gäller investeringsliberalisering – behandling som mest gynnad nation och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **BG**: Det utnyttjande av havens och flodernas levande resurser som sker från fartyg på Bulgariens inre vattenvägar och territorialhav ska göras av fartyg som för bulgarisk flagg. Ett utländskt fartyg får inte bedriva kommersiellt fiske i den exklusiva ekonomiska zonen förutom på grundval av ett avtal mellan Bulgarien och flaggstaten. Vid passagen genom den exklusiva ekonomiska zonen får utländska fiskefartyg inte ha sina fiskeredskap i driftläge.

c) Upptagning, rening och distribution av vatten

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU: För verksamhet, inklusive tjänster i samband med insamling, rening och distribution av vatten till hushåll, industri samt kommersiella och andra användare, inbegripet tillhandahållande av dricksvatten samt vattenförvaltning.

Förbehåll nr 22 – Energirelaterad verksamhet

Sektor:	Energiproduktion och tillhörande tjänster
Näringsgrensindelning:	ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 12, 120, 1200, 13, 14, 232, 233, 2330, 40, 401, 4010, 402, 4020, ingår i 4030, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, ingår i 88, 887.
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde Nationell behandling Förbud mot prestationskrav Företagsledning och styrelse
Avdelning:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

- a) **Energitjänster – allmänna (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, 40, 401, 402, ingår i 403, 41, CPC 613, 62271, 63297, 7131, 742, 7422, 887 (utom rådgivnings- och konsulttjänster))**

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, förbud mot prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU: Om en medlemsstat i Europeiska unionen tillåter utländskt ägande av system för överföring av gas eller el, eller ett system för transport av olja och gas i rörledning, när det gäller företag från Japan vilka kontrolleras av fysiska personer eller företag i ett tredjeland som tillhandahåller mer än 5 % av Europeiska unionens import av olja, naturgas eller el, för att garantera en trygg energiförsörjning för Europeiska unionen som helhet eller för en enskild medlemsstat i Europeiska unionen. Detta förbehåll gäller inte rådgivnings- och konsulttjänster som tillhandahålls tjänster med avseende på energidistribution.

Detta förbehåll gäller inte **HR**, **HU** och **LT** (för **LT** endast CPC 7131) när det gäller transport i rörledning av bränsle, eller LV för tjänster med anknytning till energidistribution eller SI när det gäller tjänster relaterade till distribution av gas (ISIC Rev. 3.1 401, 402, CPC 7131, 887 utom rådgivnings- och konsulttjänster).

I **CY**: För tillverkning av produkter av raffinerat petroleum i den mån som investeraren kontrolleras av fysisk eller juridisk person i ett land utanför Europeiska unionen som tillhandahåller mer än 5 % av Europeiska unionens import av olja och naturgas samt framställning av gas och distribution av gasformiga bränslen via rörnät för egen räkning, produktion, överföring och distribution av el, transport av bränsle i rörledning, service till distributionen av el och naturgas utom rådgivnings- och konsulttjänster, tjänster i elgrossistledet, slutkundstjänster med inriktning på drivmedel, el och gas (ej gasol) (*ISIC Rev. 3.1* 232, 4010, 4020, CPC 613, 62271, 63297, 7131, och 887 utom rådgivnings- och konsulttjänster).

I **FI**: Överförings- och distributionsnätverk och -system för energi och värme och varmvatten.

I **FI**: Kvantitativa restriktioner i form av monopol eller exklusiva rättigheter för import av naturgas och för produktion och distribution av ånga och varmvatten. För närvarande finns det naturliga monopol och ensamrätt (ISIC Rev. 3.1 40, CPC 7131, 887, utom rådgivnings- och konsulttjänster).

I **FR**: Överföringssystemen för el och gas samt transport av olja och gas i rörledning (CPC 7131).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **BE**: Energidistributionstjänster och tjänster med anknytning till energidistribution (CPC 887, utom konsulttjänster).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **BE**: För energiöverföringstjänster, när det gäller de typer av rättsliga enheter och behandlingen av offentliga eller privata aktörer som BE har tilldelat exklusiva rättigheter. Etablering krävs inom Europeiska unionen (ISIC Rev. 3.1 4010, CPC 71310).

I **BG**: För tjänster rörande energidistribution (ingår i CPC 88).

I **PT**: För produktion, överföring och distribution av el, gasframställning, transport i rörledning av bränsle, grossisttjänster med inriktning på el, slutkunds försäljning av el och gas (ej gasol) samt tjänster som rör distribution av el och naturgas. Koncessioner för elektricitets- och gassektorn tilldelas endast aktiebolag med huvudkontor och faktisk ledning i PT (ISIC Rev. 3.1 232, 4010, 4020, CPC 7131, 7422, 887 utom rådgivnings- och konsulttjänster).

SK: Tillstånd krävs för produktion, överföring och distribution av el, gasframställning och distribution av gasformiga bränslen, produktion och distribution av ånga och varmvatten, transport i rörledning av bränsle, grossist- och slutkunds försäljning av el, ånga och varmvatten samt tjänster som rör energidistribution, inklusive tjänster på området energieffektivitet, energibesparingar och energibesiktning. Ekonomisk behovsprövning tillämpas, och ansökan kan avslås endast om marknaden är mättad. För all denna verksamhet gäller att ett tillstånd endast får beviljas en fysisk person som är permanent bosatt i en medlemsstat i Europeiska unionen eller EES eller en juridisk person som är etablerad i Europeiska unionen eller EES (ISIC Rev. 3.1 4010, 4020, 4030, CPC 7131).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I **BE:** Med undantag för utvinning av malmer, annan mineralutvinning och stenbrytning, får utländska företag som kontrolleras av fysiska personer eller företag från ett tredjeland som tillhandahåller mer än 5 % av Europeiska unionens import av olja, naturgas eller el förbjudas att uppnå kontroll över verksamheten. Bolagsbildning krävs (inga filialer) (ISIC Rev. 3.1 10, 1110, 13, 14, 232, ingår i 4010, ingår i 4020, ingår i 4030),

Gällande åtgärder:

EU: Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/72/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 2003/54/EG, och

Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/73/EG av den 13 juli 2009 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas och om upphävande av direktiv 2003/55/EG.

BG: Energilag.

CY: 2003 års lagar om reglering av elmarknaden, lag 122(I)/2003 ändrad av lagarna 239(I)/2004, 143(I)/2005, 173(I)/2006, 92(I)/2008, 211(I)/2012, 206(I)/2015 och 18(I)/2017, 2004–2007 års lagar om reglering av gasmarknaden, lagen om petroleumledningar, kapitel 273 i Cyperns författning, petroleumlagen L.64(I)/1975, och 2003–2009 års lagar om petroleum- och bränslespecifikationer.

FI: Naturgasmarknadslag (508/2000), och
elmarknadslag (386/1995).

FR: Energilagen (L111-5, L111-53).

PT: Lagdekret 230/2012 och lagdekret 231/2012 av den 26 oktober – naturgas,
lagdekret 215-A/2012 och lagdekret 215-B/2012 av den 8 oktober – el, och
lagdekret 31/2006 av den 15 februari – råolja eller petroleumprodukter.

SK: Lag 51/1988 om gruvdrift, sprängämnen och den statliga gruvförvaltningen,
lag 569/2007 om geologisk verksamhet, artikel 5,
lag 251/2012 om energi, artiklarna 6 och 7, och
lag 657/2004 om termisk energi, artikel 5.

b) El (ISIC Rev. 3.1 40, 401, CPC 62271, 887 (utom rådgivnings- och konsulttjänster))

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, förbud mot prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **FI**: Import av el. När det gäller gränsöverskridande handel, grossist- och slutkundsförsäljning av el.

I **FR**: Endast företag där 100 % av kapitalet innehas av franska staten, av en annan organisation inom den offentliga sektorn eller Électricité de France (EDF) får äga och driva distributionssystem för elöverföring.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **BG**: För el- och värmeproduktion.

I **PT**: Överföring och distribution av el genomförs genom exklusiva koncessioner av offentliga tjänster.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I **BE**: Ett enskilt godkännande för produktion av el med en kapacitet motsvarande 25 MW kräver etablering inom Europeiska unionen eller i en annan stat som har system liknande det som genomförs genom Europaparlamentets och rådets direktiv 96/92/EG av den 19 december 1996 om gemensamma regler för den inre marknaden för el, och där företaget har en faktisk och fortlöpande koppling till ekonomin.

Elproduktion till havs på BE:s havsterritorium är föremål för koncession och en skyldighet att bilda ett gemensamt företag med ett företag från en medlemsstat i Europeiska unionen eller ett utländskt företag från ett land med en liknande ordning som den i Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/54/EG av den 26 juni 2003 om gemensamma regler för den inre marknaden för el och om upphävande av direktiv 96/92/EG, särskilt med beaktande av villkor för tillstånd och urval. Dessutom ska bolaget ha sin centrala förvaltning eller sitt huvudkontor i en medlemsstat i Europeiska unionen eller ett land som uppfyller ovannämnda kriterier, om den har en faktisk och konstant koppling till ekonomin.

Dragning av starkströmsluftledningar som sammanlänkar produktion till havs med Elias överföringsnät kräver tillstånd och företaget måste uppfylla de ovan angivna villkoren, utom kravet på samriskföretag.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – nationell behandling:

I **BE**: Tillstånd krävs för leverans av el via en mellanhand med kunder etablerade i BE som är anslutna till det nationella nätanslutningssystemet eller till en direktledning vars nominella spänning överstiger 70 000 volt. Godkännandet får endast beviljas en fysisk eller juridisk person som är etablerad inom EES.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I **FR**: För elproduktion.

Gällande åtgärder:

BE: Arrêté Royal du 11 octobre 2000 fixant les critères et la procédure d'octroi des autorisations individuelles préalables à la construction de lignes directes,
Arrêté Royal du 20 décembre 2000 relatif aux conditions et à la procédure d'octroi des concessions domaniales pour la construction et l'exploitation d'installations de production d'électricité à partir de l'eau, des courants ou des vents, dans les espaces marins sur lesquels la Belgique peut exercer sa juridiction conformément au droit international de la mer, och
Arrêté Royal du 12 mars 2002 relatif aux modalités de pose de câbles d'énergie électrique qui pénètrent dans la mer territoriale ou dans le territoire national ou qui sont installés ou utilisés dans le cadre de l'exploration du plateau continental, de l'exploitation des ressources minérales et autres ressources non vivantes ou de l'exploitation d'îles artificielles, d'installations ou d'ouvrages relevant de la juridiction belge.

FI: Naturgasmarknadslag (508/2000), och
elmarknadslag (588/2013).

FR: Energilagen (L111-5, L111-53).

PT: Lagdekret nr 215-A/2012 och
lagdekret nr 215-B/2012 av den 8 oktober – El.

- c) **Bränslen, gas, råolja eller petroleumprodukter (ISIC Rev. 3.1 232, 40, 402; CPC 613, 62271, 63297, 7131, 71310, 742, 7422, ingår i 88, 887 (utom rådgivnings- och konsulttjänster))**

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, förbud mot prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **FI:** Av energitrygghetsskäl förhindra kontroll över eller ägande av terminaler för flytande naturgas (LNG) (inbegripet de delar av en LNG-terminal som används för lagring och återförgasning av LNG) genom utländska personer eller företag.

I **FR**: Av nationella energisäkerhetsskäl får endast företag där 100 % av kapitalet innehas av franska staten, av en annan organisation inom den offentliga sektorn eller ENGIE äga och driva distributions- eller överföringssystem för gas.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **BE**: För lagring i bulk av gas, när det gäller de typer av rättsliga enheter och behandlingen av offentliga eller privata aktörer som Belgien har tilldelat exklusiva rättigheter. Etablering inom Europeiska unionen krävs för lagring i bulk av gas (ingår i CPC 742).

I **BG**: För transport i rörledning, lagring och magasinering av petroleum och naturgas, inbegripet transitöverföring (CPC 71310, ingår i CPC 742).

I **PT**: För gränsöverskridande tillhandahållande av lagrings- och magasineringstjänster för bränsle som transporteras genom rörledningar (naturgas). Även koncessioner som avser överföring, distribution och underjordisk lagring av naturgas samt terminaler för mottagning, lagring och återförgasning av LNG tilldelas genom koncessionskontrakt efter offentlig upphandling (CPC 7131, CPC 7422).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell
behandling:

I **BE**: Transport i rörledning av naturgas och andra bränslen är föremål för tillståndskrav. Ett tillstånd kan endast beviljas en fysisk eller juridisk person som är etablerad i någon medlemsstat i Europeiska unionen (i enlighet med artikel 3 i arrêt royal av den 14 maj 2002).

Om tillståndet begärs av ett företag,

- i) måste företaget vara etablerat i enlighet med belgisk lagstiftning eller lagstiftningen i någon annan medlemsstat i Europeiska unionen eller lagstiftningen i ett tredje land som har förbundit sig att upprätthålla ett regelverk som liknar de gemensamma krav som anges i Europaparlamentets och rådets direktiv 98/30/EG av den 22 juni 1998 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas, och

- ii) måste företaget ha sitt administrativa säte, sin huvudenhet eller sitt huvudkontor i en medlemsstat i Europeiska unionen eller i ett tredjeland som förbundit sig att upprätthålla ett regelverk som liknar de gemensamma krav som anges i Europaparlamentet och rådets direktiv 98/30/EG av den 22 juni 1998 om gemensamma regler för den inre marknaden för naturgas, förutsatt att verksamheten vid enheten eller huvudkontoret har en faktisk och fortlöpande koppling till ekonomin i det berörda landet (CPC 7131).

I **BE**: I allmänhet är leverans av naturgas till kunder (både distributionsföretag och konsumenter vars samlade gasförbrukning från samtliga inmatningsställen uppgår till minst en miljon kubikmeter per år) som är etablerade i Belgien föremål för ett enskilt godkännande som utfärdas av ministeriet, förutom om leverantören är ett distributionsföretag som använder sina egna distributionsnät. Ett sådant godkännande får endast beviljas en fysisk eller juridisk person som är etablerad i en medlemsstat i Europeiska unionen.

I **CY**: För det gränsöverskridande utbudet av och rätten att kräva etablering för lagring och magasinering av bränsle som transporteras i rörledning samt för annan detaljhandel med eldningsolja och gasol än postorderförsäljning (CPC 613, CPC 62271, CPC 63297, CPC 7131, CPC 742).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I **HU**: Tillhandahållande av tjänster för transport i rörledning kräver etablering. Tjänster kan tillhandahållas enligt ett koncessionskontrakt som beviljas av den statliga eller lokala myndigheten. Tillhandahållandet av denna tjänst regleras i den ungerska koncessionslagen (CPC 7131).

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I **LT**: För transport i rörledning av bränslen och tjänster med anknytning till transport i rörledning av andra varor än bränsle.

Gällande åtgärder:

BE: Arrêté Royal du 14 mai 2002 relatif à l'autorisation de transport de produits gazeux et autres par canalisations, och

Loi du 12 avril 1965 relative au transport de produits gazeux et autres par canalisations (artikel 8.2).

BG: Energilag.

CY: 2003 års lag om reglering av elmarknaden, lag 122(I)/2003 ändrad av lagarna 239(I)/2004, 143(I)/2005, 173(I)/2006, 92(I)/2008, 211(I)/2012, 206(I)/2015 och 18(I)/2017, 2004–2007 års lagar om reglering av elmarknaden, lagen om petroleumledningar, kapitel 273 i Cyperns författning, petroleumlagen L.64(I)/1975, och 2003–2009 års lagar om petroleum- och bränslespecifikationer.

FI: Naturgasmarknadslag (508/2000).

FR: Energilagen (L111-5, L111-53).

HU: Lag XVI från 1991 om koncessioner.

LT: Litauens naturgaslag av den 10 oktober 2000 nr VIII-1973.

PT: Lagdekret 230/2012 och lagdekret 231/2012 av den 26 oktober – naturgas, lagdekret 215-A/2012 och lagdekret 215-B/2012 av den 8 oktober – el, och lagdekret 31/2006 av den 15 februari – råolja eller petroleumprodukter.

d) Kärnenergi (ISIC Rev. 3.1 12, 3.1 23, 120, 1200, 233, 2330, 40, ingår i 4010, CPC 887))

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **DE**: För produktion, bearbetning, eller transport av kärnämne och generering eller leverans av kärnenergi.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **AT** och **FI**: För produktion, bearbetning, eller transport av kärnämne och generering eller leverans av kärnenergi.

I **BE**: För produktion, bearbetning, eller transport av kärnämne och generering eller leverans av kärnenergi.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, förbud mot prestationskrav:

I **HU** och **SE**: För bearbetning av kärnavfall och produktion av el från kärnenergi.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse:

I **BG**: För bearbetning av fissions- eller fusionsämnen eller ämnen ur vilka sådana ämnen kan framställas, och som avser handel med sådana ämnen, underhåll och reparation av utrustning och system i anläggningar för produktion av kärnenergi, transport av detta material och avfall från bearbetningen av dem, användning av joniserande strålning samt för alla andra tjänster i samband med användningen av kärnenergi för fredliga ändamål (inbegripet teknik och konsulttjänster samt tjänster med inriktning på mjukvara osv.).

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling:

I **FR**: Verksamheten måste respektera skyldigheterna enligt Euratom–Japan-avtalet.

Gällande åtgärder:

AT: Bundesverfassungsgesetz für ein atomfreies Österreich (Grundlag om ett kärnenergifritt Österrike) BGBl. I Nr. 149/1999.

BG: Lagen om säker användning av kärnenergi.

FI: Kärnenergilag (990/1987).

HU: Lag CXVI från 1996 om kärnenergi, och
regeringsdekret nr 72/2000 om kärnenergi.

SE: Miljöbalken (1998:808) och
lag om kärnteknisk verksamhet (1984:3).

Förbehåll nr 23 – Andra tjänster inte nämnda någon annanstans

Sektor:	Andra tjänster inte nämnda någon annanstans
Näringsgrensindelning:	CPC 9703, ingår i CPC 612, ingår i CPC 621, ingår i CPC 625, ingår i 85990.
Typ av förbehåll:	Marknadstillträde Nationell behandling Behandling som mest gynnad nation Förbud mot prestationskrav Företagsledning och styrelse
Avdelning:	Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Beskrivning:

EU förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser följande:

a) Begravnings- och eldbegängelsetjänster (CPC 9703)

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde:

I **FI**: Kremeringstjänster och drift/underhåll av kyrkogårdar och begravningsplatser får endast utföras av staten, kommuner, församlingar, religiösa samfund eller icke-vinstdrivande stiftelser eller samfund.

I **PT**: Kommersiell närvaro krävs för att tillhandahålla begravningsstjänster. Medborgarskap i EES krävs för att bli teknisk chef för enheter som tillhandahåller begravningsstjänster.

I **SE**: Svenska kyrkan och kommunerna har monopol på begravnings- och eldbegängelsetjänster.

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **DE**: Endast offentligrättsliga juridiska personer får förvalta begravningsplatser. Inrättande och drift av begravningsplatser och tjänster som rör begravingar och utförs som offentliga tjänster.

I **SI**: Begravnings- och eldbegängelsejänster.

Gällande åtgärder:

FI: Begravningslag (457/2003).

PT: Lagdekret 10/2015 av den 16 januari.

SE: Begravningslag (1990:1144).

b) Övriga företagsrelaterade tjänster

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **CZ**: Auktionstjänster i Tjeckien är licensbelagda. För att ett företag ska få licens (för tillhandahållande av frivilliga offentliga auktioner) måste det vara bildat i Tjeckien och en fysisk person måste skaffa uppehållstillstånd, och bolaget eller den fysiska personen ska vara registrerade i det tjeckiska handelsregistret (ingår i CPC 612, ingår i CPC 621, ingår i CPC 625, ingår i 85990).

Gällande åtgärder:

CZ: Lag nr 455/1991 om handelslicens, och lag nr 26/2000 om offentliga auktioner.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

I **LT**: Det statligt ägda företaget Infostruktura har exklusiva rättigheter att tillhandahålla följande tjänster: dataöverföring genom säkra statliga nätverk för dataöverföring, tilldelning av internetadresser med extensionen ”gov.lt” och certifiering av elektroniska kassaapparater.

Gällande åtgärder:

LT: Regeringsresolution nr 756 av den 28 maj 2002 om godkännande av förfarandet för fastställande av priser och taxor för varor och tjänster av monopolkaraktär som tillhandahålls av statligt ägda företag och offentliga institutioner inrättade av ministerier, statliga institutioner och guvernörer och som tilldelats dem.

När det gäller gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde:

I **FI:** Krav på etablering i Finland eller någon annanstans inom EES för tillhandahållande av tjänster för elektronisk identifiering.

Gällande åtgärder:

FI: Lag om stark autentisering och betrodda elektroniska tjänster 617/2009.

c) Nya tjänster

När det gäller investeringsliberalisering – marknadstillträde, nationell behandling, företagsledning och styrelse, förbud mot prestationskrav och gränsöverskridande handel med tjänster – marknadstillträde, nationell behandling:

EU: För tillhandahållande av andra nya tjänster än de som klassificerats i FN:s provisoriska centrala produktindelning (*Central Product Classification (CPC)*) 1991.

Japans bindningslista

Huvudanmärkningar

1. I denna bindningslista fastställs, i enlighet med artiklarna 8.12, 8.18 och 8.24, Japans förbehåll med avseende på specifika sektorer, undersektorer eller verksamheter för vilka landet kan bibehålla befintliga åtgärder eller anta nya eller skärpta åtgärder som inte är förenliga med de skyldigheter som åläggs genom
 - a) artikel 8.7 eller 8.15,
 - b) artikel 8.8 eller 8.16,
 - c) artikel 8.9 eller 8.17,
 - d) artikel 8.10, eller
 - e) artikel 8.11.

2. Varje förbehåll har följande beståndsdelar:

- a) **Sektor:** den allmänna sektor inom vilken förbehållet görs.
- b) **Undersektor:** den särskilda sektor inom vilken förbehållet görs.
- c) **Näringsgrensindelning:** avser, i tillämpliga fall, vilket här påpekas endast av öppenhetsskäl, den verksamhet som omfattas av förbehållet enligt inhemska eller internationella näringsgrensindelningskoder.
- d) **Berörda skyldigheter:** preciserar de skyldigheter enligt punkt 1 för vilka förbehållet görs.
- e) **Beskrivning:** anger räckvidden för de sektorer, undersektorer eller verksamheter som omfattas av förbehållet. och
- f) **Gällande åtgärder:** identifierar, vilket påpekas av öppenhetsskäl, befintliga åtgärder som tillämpas på den sektor, den delsektor eller de verksamheter som omfattas av förbehållet.

3. Vid tolkningen av ett förbehåll ska alla beståndsdelar i förbehållet beaktas. Beståndsdelens ”Beskrivning” ska ha företräde framför alla andra beståndsdelar.
4. Med avseende på finansiella tjänster
 - a) ska Japan, av försiktighetsskäl i enlighet med artikel 8.65, inte förhindras från att vidta åtgärder såsom icke-diskriminerande begränsningar av de juridiska företagsformerna för kommersiell närvaro; av samma orsaker ska Japan inte förhindras från att tillämpa icke-diskriminerande begränsningar av tillträdet till marknaden för nya finansiella tjänster, som ska vara förenliga med ett regelverk som har till syfte att uppnå dessa tillsynsmål: i detta sammanhang får värdepappersföretag handla med värdepapper som definieras i Japans relevanta lagstiftning, och banker får inte handla med sådana värdepapper, såvida inte detta tillåts enligt nämnda lagstiftning, och
 - b) ska tjänster som tillhandahålls på Europeiska unionens territorium till en tjänstekonsument i Japan utan aktiv markandsföring från tjänsteleverantörens sida anses som tjänster som tillhandahålls i enlighet med artikel 8.2 d ii.

5. När det gäller sjötransporttjänster förtecknas inte åtgärder som påverkar cabotage inom sjötransporttjänster i denna bindningslista eftersom de inte omfattas av tillämpningsområdet för avsnitt B i kapitel 8, i enlighet med stycke 2 a i kapitel 8.6, och avsnitt C i kapitel 8, i enlighet med stycke 2 a i artikel 8.14.
6. Japans lagar och författningar rörande spektrumtillgång som påverkar skyldigheter enligt artiklarna 8.7 och 8.15 ingår inte i Japans bindningslista, med hänsyn tagen till bilaga 6 till riktlinjerna för listan för specifika åtaganden (WTO-dokument S/L/92 av den 28 mars 2001).
7. Vid tillämpningen av Japans bindningslista i denna bilaga avses med *JSIC* Japans näringsgrensindelning enligt ministeriet för inrikes frågor och kommunikation, ändrad den 20 oktober 2013.

1 Sektor: Alla sektorer

Undersektor:

Näringsgrensindelning:

Berörda skyldigheter: Marknadstillträde (artikel 8.7)
Nationell behandling (artikel 8.8)
Företagsledning och styrelse (artikel 8.10)

Beskrivning: Investeringsliberalisering

1. Vid försäljning eller avyttring av sina egetkapitalandelar i, eller tillgångarna i, ett statligt företag eller en offentlig enhet, förbehåller sig Japan rätten att
 - a) förbjuda eller införa begränsningar av äganderätten till sådana andelar eller tillgångar för företagare från Europeiska unionen eller av sådana företagens investeringar,

- b) införa begränsningar av möjligheten för företagare från Europeiska unionen, eller för deras investeringar i egenskap av innehavare av dessa andelar eller tillgångar, att kontrollera eventuella resulterande företag, eller
 - c) anta eller bibehålla varje åtgärd som rör eventuella resulterande företags ledares, chefers eller styrelseledamöters medborgarskap.
2. Utan hinder av punkt 1 ska Japans statsförvaltning inte genom nya lagar eller andra förordningar anta något förbud, någon begränsning eller någon åtgärd som anges i punkt 1 till följd av den ursprungliga överföringen från Japans statsförvaltning till en företagare från Europeiska unionen eller till dennes investering av de andelar eller tillgångar som avses i punkt 1¹.

Gällande åtgärder:

¹ För tydlighetens skull påpekas att Japans statsförvaltning kan bibehålla sådana förbud, begränsningar eller åtgärder som har antagits eller bibehållits vid den ursprungliga överföringen.

2 Sektor: Alla sektorer

Undersektor:

Näringsgrensindelning:

Berörda skyldigheter: Marknadstillträde (artikel 8.7 och 8.15)
Nationell behandling (artikel 8.8 och 8.16)
Företagsledning och styrelse (artikel 8.10)

Beskrivning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster
Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser investeringar i eller tillhandahållande av telegraftjänster, spel- och vadhållningstjänster, tillverkning av tobaksprodukter, tillverkning av sedlar som utges av Japans centralbank, prägling och försäljning av mynt och posttjänster i Japan¹.

¹ Vid tillämpningen av detta förbehåll avses med *posttjänster* leverans av andra personers brevöversändelser (*tanin-no-shinsho-no-sotatsu*) enligt artikel 4.2 i postlagen (lag nr 165 från 1947) och leverans av brevöversändelser (*shinshobin-no-ekimu*) i den mening som avses i lagen om leverans av brevöversändelser som utförs av privata operatörer (lag nr 99 från 2002), men definitionen inbegriper inte särskild leverans av brevöversändelser (*tokutei-shinshobin-ekimu*) i den mening som avses i den senare lagen. Tjänster som inte ingår i denna definition inbegriper leverans av paket, kollin, gods, direktreklam och tidskrifter.

Gällande åtgärder:

- Lag om företag på telekommunikationsområdet (lag nr 86 från 1984)
- Tilläggsbestämmelser, artikel 5
- Postlag (lag nr 165 från 1947), artikel 2
- Lag om leverans av brevförsändelser som utförs av privata operatörer (lag nr 99 från 2002)
- Lag om hästkapplöpningar (lag nr 158 från 1948), artikel 1
- Lag rörande motorbåtstävlingar (lag nr 242 från 1951), artikel 2
- Lag om cykeltävlingar (lag nr 209 från 1948), artikel 1
- Lag om biltävlingar (lag nr 208 från 1950), artikel 3
- Lotterilag (lag nr 144 från 1948), artikel 4
- Lag om Japans centralbank (lag nr 89 från 1997), artiklarna 46 och 49
- Lag rörande valutaenheten och utgivning av mynt (lag nr 42 från 1987), artiklarna 4 och 10
- Lag om lotteri för idrottens främjande (lag nr 63 från 1998), artikel 3

3 Sektor: Alla sektorer (icke erkända eller tekniskt ogenomförbara tjänster)

Undersektor:

Näringsgrensindelning:

Berörda skyldigheter: Marknadstillträde (artikel 8.7 och 8.15)
 Nationell behandling (artikel 8.8 och 8.16)
 Behandling som mest gynnad nation (artikel 8.9 och 8.17)

Beskrivning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

1. Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser andra än erkända tjänster eller andra tjänster än de som bör ha erkänts av Japans regering med hänsyn till omständigheterna vid tidpunkten för detta avtals ikraftträdande.
2. Alla tjänster som faktiskt och uttryckligen omfattas av näringsgrensindelningen enligt JSIC eller CPC vid tidpunkten för detta avtals ikraftträdande bör ha erkänts av Japans regering vid den tidpunkten.
3. Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser tillhandahållande av tjänster enligt något leveranssätt inom ramen för vilket tjänsterna inte var tekniskt möjliga vid tidpunkten för detta avtals ikraftträdande.

Gällande åtgärder:

4	Sektor:	Flyg- och rymdfartsindustri
	Undersektor:	Rymdindustri
	Näringsgrensindelning:	
	Berörda skyldigheter:	Marknadstillträde (artikel 8.7 och 8.15) Nationell behandling (artikel 8.8 och 8.16) Företagsledning och styrelse (artikel 8.10) Förbud mot prestationskrav (artikel 8.11)
	Beskrivning:	<u>Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster</u> 1. Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser investeringar i rymdindustrin.

2. Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser tillhandahållande av tjänster i rymdindustrin, inklusive
- a) tjänster som bygger på kontrakt för främjande av teknik för import av teknik för utveckling, produktion eller användning,
 - b) tillverkningstjänster på arvodes- eller avtalsbasis,
 - c) reparations- och underhållstjänster, och
 - d) rymdtransporttjänster.

Gällande åtgärder: Lag om utländsk valuta och utrikeshandel (lag nr 228 från 1949), artiklarna 27 och 30

5	Sektor:	Vapen- och sprängämnesindustrin
	Undersektor:	Vapenindustrin Industrin för framställning av sprängämnen
	Näringsgrensindelning:	
	Berörda skyldigheter:	Marknadstillträde (artikel 8.7 och 8.15) Nationell behandling (artikel 8.8 och 8.16) Företagsledning och styrelse (artikel 8.10) Förbud mot prestationskrav (artikel 8.11)
	Beskrivning:	<u>Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster</u> 1. Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser investeringar i vapenindustrin och industrin för framställning av sprängämnen.

2. Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser tillhandahållande av tjänster i vapenindustrin och industrin för framställning av sprängämnen, inklusive
 - a) tjänster som bygger på kontrakt för främjande av teknik för import av teknik för utveckling, produktion eller användning,
 - b) tillverkningstjänster på arvodes- eller avtalsbasis, och
 - c) reparations- och underhållstjänster.

Gällande åtgärder:

Lag om tillverkning av krigsmateriel (lag nr 145 från 1953), artikel 5

Lag om utländsk valuta och utrikeshandel (lag nr 228 från 1949), artiklarna 27 och 30

Regeringsbeslut om utländska direktinvesteringar (regeringsbeslut nr 261 från 1980), artiklarna 3 och 5

6	Sektor:	Information och kommunikation
	Undersektor:	Radio- och tv-branschen
	Näringsgrensindelning:	JSIC 380 Företag som ägnar sig åt administrativ eller därtill knuten ekonomisk verksamhet JSIC 381 Radio och tv i allmänhetens tjänst, utom kabelsändning JSIC 382 Privatägd radio och tv, utom kabelsändning JSIC 383 Kabelsändning
	Berörda skyldigheter:	Marknadstillträde (artikel 8.7 och 8.15) Nationell behandling (artikel 8.8 och 8.16) Företagsledning och styrelse (artikel 8.10) Förbud mot prestationskrav (artikel 8.11)

Beskrivning:

Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

1. Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser investeringar eller tillhandahållande av tjänster i radio- och tv-branschen.
2. Vid tillämpningen av detta förbehåll avses med *radio- och tv-utsändningar* överföring av telekommunikation för direkt mottagning av allmänheten (artikel 2 punkt 1 i lagen om utsändning), vilket inte inkluderar beställtjänster, t.ex. via internet.

Gällande åtgärder:

Lag om utländsk valuta och utrikeshandel (lag nr 228 från 1949), artikel 27

Regeringsbeslutet om utländska direktinvesteringar (regeringsbeslut nr 261 från 1980), artikel 3

Radiolag (lag nr 131 från 1950), kapitel 2

Lag om utsändning (lag nr 132 från 1950), kapitlen 2 och 5–8

7	Sektor:	Stöd till utbildning och lärande
	Undersektor:	Tjänster inom primär- och sekundärutbildning
	Näringsgrensindelning:	JSIC 811 Förskolor JSIC 812 Grundskolor JSIC 813 Högstadieskolor JSIC 814 Gymnasieskolor, sekundärskolor JSIC 815 Skolor med undervisning för elever med behov av särskilt stöd JSIC 819 Integrerade centrum för förskola och barnomsorg
	Berörda skyldigheter:	Marknadstillträde (artikel 8.7 och 8.15) Nationell behandling (artikel 8.8 och 8.16)

Beskrivning:	<u>Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster</u> Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser investeringar i eller tillhandahållande av tjänster inom primär- och sekundärutbildning.
Gällande åtgärder:	Grundlag om utbildning (lag nr 120 från 2006), artikel 6 Lag om skolutbildning nr 26 från 1947), artikel 2 Lag om privatskolor (lag nr 270 från 1949), artikel 3 Lag om främjande av övergripande tjänster avseende utbildning, barnomsorg osv. för barn i förskoleåldern (lag nr 77 från 2006)

8	Sektor:	Energi														
	Undersektor:	Elförsörjningsbranschen Gasförsörjningsbranschen Kärnenergiindustrin														
	Näringsgrensindelning ¹ :	<table><tr><td>JSIC 0519*1</td><td>Diverse metallutvinning</td></tr><tr><td>JSIC 2391</td><td>Kärnbränsle</td></tr><tr><td>JSIC 281*2</td><td>Elektronisk utrustning</td></tr><tr><td>JSIC 282*2</td><td>Elektroniska delar</td></tr><tr><td>JSIC 289*2</td><td>Diverse elektroniska delar, utrustning och elektroniska kretsar</td></tr><tr><td>JSIC 291*2</td><td>Apparater för produktion, överföring och distribution av el</td></tr><tr><td>JSIC 292*2</td><td>Industriella elektriska apparater</td></tr></table>	JSIC 0519*1	Diverse metallutvinning	JSIC 2391	Kärnbränsle	JSIC 281*2	Elektronisk utrustning	JSIC 282*2	Elektroniska delar	JSIC 289*2	Diverse elektroniska delar, utrustning och elektroniska kretsar	JSIC 291*2	Apparater för produktion, överföring och distribution av el	JSIC 292*2	Industriella elektriska apparater
JSIC 0519*1	Diverse metallutvinning															
JSIC 2391	Kärnbränsle															
JSIC 281*2	Elektronisk utrustning															
JSIC 282*2	Elektroniska delar															
JSIC 289*2	Diverse elektroniska delar, utrustning och elektroniska kretsar															
JSIC 291*2	Apparater för produktion, överföring och distribution av el															
JSIC 292*2	Industriella elektriska apparater															

¹ En asterisk (*1) vid JSIC-numret anger att den verksamhet som omfattas av förbehållet under det berörda numret är begränsad till kärnämne. En asterisk (*2) vid JSIC-numret anger att den verksamhet som omfattas av förbehållet under det berörda numret är begränsad till verksamhet som rör kärnenergiindustrin.

JSIC 2952*2	Primärbatterier (torrcells- och våtcells batterier)
JSIC 296*2	Elektronisk utrustning
JSIC 297*2	Elektriska mätinstrument
JSIC 299*2	Diverse elektrisk maskinutrustning och tillbehör
JSIC 30*2	Tillverkning av utrustning för informations- och kommunikationselektronik
JSIC 313*2	Fartygsbyggnad och fartygsreparation samt båtmotorer
JSIC 3159*2	Diverse industritruckar samt delar och tillbehör till dessa
JSIC 3199*2	Transportutrustning, som inte klassificeras någon annanstans
JSIC 33	Produktion, transport och distribution av el
JSIC 34	Produktion och distribution av gas
JSIC 8899*2	Verksamhet för bortskaffande av avfall, som inte klassificeras någon annanstans
JSIC 9011*2	Allmänna maskinreparationsverkstäder, utom för maskiner för byggnadsarbete och för gruvor
JSIC 902*2	Reparationsverkstäder för elektriska maskiner, apparater och tillbehör

Berörda skyldigheter:	Marknadstillträde (artikel 8.7 och 8.15) Nationell behandling (artikel 8.8 och 8.16) Företagsledning och styrelse (artikel 8.10) Förbud mot prestationskrav (artikel 8.11)¹ Behandling som mest gynnad nation (artikel 8.17)
Beskrivning:	<u>Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster</u> Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser investeringar eller tillhandahållande av tjänster i energiindustrin enligt förteckningen i beståndsdelen ”undersektor”.
Gällande åtgärder:	Lag om utländsk valuta och utrikeshandel (lag nr 228 från 1949), artiklarna 27 och 30 Regeringsbeslut om utländska direktinvesteringar (regeringsbeslut nr 261 från 1980), artiklarna 3 och 5 Lag om elföretag (lag nr 170 från 1964), artikel 5 Lag om gasföretag (lag nr 51 från 1954), artikel 5 Lag om slutförvaring av specificerat radioaktivt avfall (lag nr 117 från 2000), kapitel 5

¹ När det gäller kravet enligt artikel 8.11 är detta förbehåll tillämpligt endast på åtgärder som inte är oförenliga med skyldigheterna inom ramen för avtalet om handelsrelaterade investeringsåtgärder.

9	Sektor:	Finansiella tjänster
	Undersektor:	Banktjänster och andra finansiella tjänster (med undantag av försäkringstjänster)
	Näringsgrensindelning:	
	Berörda skyldigheter:	Marknadstillträde (artikel 8.15) Nationell behandling (artikel 8.16)
	Beskrivning:	<u>Gränsöverskridande handel med tjänster</u> Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd när det gäller gränsöverskridande handel med finansiella tjänster för bankverksamhet och andra finansiella tjänster, utom följande tjänster som anges i led a–d enligt det leveranssätt som anges i artikel 8.2 d i och följande tjänster som anges i led e enligt det leveranssätt som anges i artikel 8.2 d ii¹: a) Värdepappersrelaterade transaktioner med finansinstitut och andra enheter i Japan enligt vad som föreskrivs enligt Japans tillämpliga lagar och författningar.

¹ När det gäller led a–d i detta förbehåll får Japan kräva registrering eller godkännande av leverantörer av gränsöverskridande finansiella tjänster från Europeiska unionen och av finansiella instrument.

- b) Försäljning av certifikat (*beneficiary certificate*) för en investeringsfond och värdepapper, genom värdepappersföretag i Japan¹.
- c) Följande tjänster till ett företag för kollektiva investeringar:
 - i) investeringsrådgivning, och
 - ii) portföljförvaltning, med undantag av
 - A) förvaringstjänster, och
 - B) portföljförvaltning och tjänster avseende utförande av order som inte hänger samman med förvaltning av ett företag för kollektiva investeringar².
- d) Tillhandahållande och överföring av finansiell information, bearbetning av finansiella data såsom anges i artikel 8.59 a ii K och rådgivning och andra relaterade tjänster, med undantag för förmedling avseende banktjänster och andra finansiella tjänster som avses i artikel 8.59 a ii L. och
- e) De tjänster som avses i artikel 8.59 a ii.

Gällande åtgärder: Lagen om finansiella instrument och marknader (lag nr 25 från 1948), artiklarna 29, 29-2 och 61

¹ Kundvärningen måste utföras av värdepappersfirmor i Japan.

² I detta förbehåll används termen företag för kollektiva investeringar som ett företag inom sektorn finansiella instrument som ägnar sig åt investeringsförvaltning i enlighet med lagen om finansiella instrument och marknader (lag nr 25 från 1948).

10	Sektor:	Finansiella tjänster
	Undersektor:	Försäkrings- och försäkringsrelaterade tjänster
	Näringsgrensindelning:	
	Berörda skyldigheter:	Marknadstillträde (artikel 8.15) Nationell behandling (artikel 8.16)
	Beskrivning:	<u>Gränsöverskridande handel med tjänster</u> Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd när det gäller gränsöverskridande handel med finansiella tjänster för försäkringar och försäkringsrelaterade tjänster, utom följande tjänster, oavsett om de tillhandahålls av en leverantör av finansiella tjänster från Europeiska unionen som är etablerad på Europeiska unionens territorium i egenskap av huvudman, genom en förmedlare eller i egenskap av förmedlare enligt de leveranssätt som anges i artikel 8.2 d i och d ii ¹ :

¹ Försäkringsförmedlingstjänster får endast tillhandahållas för försäkringskontrakt som får tillhandahållas i Japan.

- a) Försäkring av risker som rör
 - i) sjöfart, kommersiell luftfart samt uppskjutning av rymdfarkoster och frakt i rymden (inbegripet satelliter) när sådan försäkring täcker något eller allt av följande: godset som transporteras, fordonet som transporterar godset och varje skadeståndsskyldighet som följer därav, och
 - ii) gods i internationell transittrafik, och
- b) Återförsäkring, retrocession och försäkringsrelaterade tjänster som avses i artikel 8.59 a i D.

Gällande åtgärder: Lag om försäkringsbolag (lag nr 105 från 1995), artiklarna 185, 186, 275, 276, 277, 286 och 287

 Regeringsbeslut om tillämpning av lagen om försäkringsbolag (regeringsbeslut nr 425 från 1995), artiklarna 19 och 39-2

 Ministeriell föreskrift om tillämpning av lagen om försäkringsbolag (finansministeriets ministeriella föreskrift nr 5 från 1996), artiklarna 116 och 212-6

11	Sektor:	Fiske och tjänster med anknytning till fiske
	Undersektor:	Fiske inom Japans territorialvatten, inre vatten, exklusiva ekonomiska zon och kontinentalsockel
	Näringsgrensindelning:	JSIC 031 Havsfiske JSIC 032 Inlandsfiske JSIC 041 Marint vattenbruk JSIC 042 Vattenbruk i inlandet JSIC Guideverksamhet i samband med fritidsfiske 8093
	Berörda skyldigheter:	Marknadstillträde (artikel 8.7 och 8.15) Nationell behandling (artikel 8.8 och 8.16) Behandling som mest gynnad nation (artikel 8.9 och 8.17) Företagsledning och styrelse (artikel 8.10) Förbud mot prestationskrav (artikel 8.11)
	Beskrivning:	<u>Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster</u> 1. Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser investeringar eller tillhandahållande av tjänster inom fiske inom Japans territorialvatten, inre vatten, exklusiva ekonomiska zon och kontinentalsockel.

2. Vid tillämpningen av detta förbehåll avses med *fiske* uttag och odling av akvatiska resurser, inbegripet följande fiskerelaterade tjänster:
- a) Undersökning av akvatiska resurser utan uttag av dem.
 - b) Lockande av akvatiska resurser.
 - c) Konservering och bearbetning av fångster.
 - d) Transport av fångster och fiskeprodukter. och
 - e) Tillhandahållande av materiel till andra fartyg som används för fiske.

Gällande åtgärder:

Lag om utländsk valuta och utrikeshandel (lag nr 228 från 1949), artikel 27

Regeringsbeslutet om utländska direktinvesteringar (regeringsbeslut nr 261 från 1980), artikel 3

Lagen om reglering av utländska medborgares fiskeverksamhet (lag nr 60 från 1967), artiklarna 3, 4 och 6

Lagen om utövande av suveräna rättigheter över fisket i de exklusiva ekonomiska zonerna (lag nr 76 från 1996), artiklarna 4, 5, 7, 8, 9, 10, 11, 12 och 14

12 Sektor: Marköverlåtelse

Undersektor:

Näringsgrensindelning:

Berörda skyldigheter: Marknadstillträde (artikel 8.7)
 Nationell behandling (artikel 8.8 och 8.16)
 Behandling som mest gynnad nation (artikel 8.9 och 8.17)

Beskrivning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

1. När det gäller förvärv eller arrendering av markeegendom i Japan får förbud eller begränsningar genom regeringsbeslut införas för utländska medborgare eller juridiska personer, om japanska medborgare eller juridiska personer är föremål för identiska eller liknande förbud eller begränsningar i det främmande landet.
2. Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som avser förvärv av jordbruksfastigheter i Japan¹.

Gällande åtgärder: Lagen om utlänningars markinnehav (lag nr 42 från 1925), artikel 1
Lagen om jordbruksmark (lag nr 299 från 1952), artiklarna 2, 3, 6 och 7

¹ Skyldigheten enligt artikel 8.7 föreskrivs för detta förbehåll endast för att Japan ska kunna förbehålla sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som rör förvärv av jordbruksfastigheter i Japan. När det gäller förvärv av jordbruksfastigheter i Japan får endast åtgärder som inte är förenliga med skyldigheten enligt artikel 8.7. införas.

13 Sektor: Offentliga brottsbekämpnings- och kriminalvårdstjänster samt sociala tjänster

Undersektor:

Näringsgrens
indelning:

Berörda skyldigheter: Marknadstillträde (artikel 8.7 och 8.15)
Nationell behandling (artikel 8.8 och 8.16)
Behandling som mest gynnad nation (artikel 8.9 och 8.17)
Företagsledning och styrelse (artikel 8.10)
Förbud mot prestationskrav (artikel 8.11)

Beskrivning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd som rör investeringar eller tillhandahållande av tjänster inom offentliga brottsbekämpnings- och kriminalvårdstjänster samt i sociala tjänster, som inrättats eller upprätthålls i allmänt intresse: inkomstrygghet och inkomstförsäkring, socialförsäkring, socialt bistånd, offentlig utbildning, hälso- och sjukvård, barnomsorg och socialt boende.

Gällande åtgärder:

14 Sektor: Säkerhetsvakttjänster

Undersektor:

Näringsgrensindelning: JSIC 923 Vaktartjänster

Berörda skyldigheter: Marknadstillträde (artikel 8.7 och 8.15)
Nationell behandling (artikel 8.16)

Beskrivning: Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med
tjänster
Japan förbehåller sig rätten att införa eller upprätthålla varje åtgärd
som avser tillhandahållande av säkerhetsvakttjänster.

Gällande åtgärder: Lag om företag på säkerhetsområdet (lag nr 117 från 1972),
artiklarna 4 och 5

15 Sektor: Alla sektorer

Undersektor:

Näringsgrensindelning:

Berörda skyldigheter: Behandling som mest gynnad nation (artikel 8.9 och 8.17)

Beskrivning:

Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster

1. Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd genom vilken mindre förmånlig behandling helt eller delvis beviljas tjänster, tjänsteleverantörer, omfattade företag eller företagare från Europeiska unionen än den som Japan beviljar tjänster, tjänsteleverantörer, företag eller företagare från tredjelandet, förutsatt att Japan är skyldigt att bevilja tjänster, tjänsteleverantörer, företag eller företagare från tredjelandet någon behandling inom ramen för varje bilateralt eller multilateralt avtal som är i kraft, eller har undertecknats tidigare än, dagen för ikraftträdandet av detta avtal, med undantag för avtalet om Stillahavspartnerskapet¹ (i detta förbehåll kallas sådana bilaterala och multilaterala avtal *det tidigare avtalet*).

¹ Vid tillämpningen av detta förbehåll avses med *avtalet om Stillahavspartnerskapet* det avtal om Stillahavspartnerskapet (TPP-avtalet) som undertecknades i Auckland den 4 februari 2016, eller varje annat internationellt avtal som rör tjänster och investeringar

- a) genom vilket tjänster, tjänsteleverantörer, företag eller företagare beviljas liberalisering och skydd som är väsentligen likvärdig med den som beviljas enligt avtalet om Stillahavspartnerskapet som undertecknades i Auckland den 4 februari 2016, och
- b) som har undertecknats av samtliga följande stater: Japan, Australien, Nya Zeeland, Peru, Singapore, Malaysia, Vietnam, Kanada, Mexiko, Brunei och Chile.

2. I den mån som den rätt som Japan ges i punkt 1 inte åsidosätts, förutsatt att avtalet om Stillahavspartnerskapet är i kraft senast dagen för detta avtals ikraftträdande, ska Japan, när det gäller den behandling som genom avtalet om Stillahavspartnerskapet beviljas tjänster, tjänsteleverantörer, företag eller företagare från en medlem i Stillahavspartnerskapet¹, oavsett om Japan har blivit, fortsätter att vara eller upphör att vara part i något tidigare avtal, bevilja tjänster, tjänsteleverantörer, omfattade företag eller företagare från Europeiska unionen², under likadana omständigheter, en behandling som inte är mindre gynnsam än denna.

¹ Vid tillämpningen av detta förbehåll avses med *medlem i Stillahavspartnerskapet* varje stat eller särskilda tullområde för vilket avtalet om Stillahavspartnerskapet träder i kraft.

² För tydlighetens skull påpekas att detta förbehåll inte inbegriper senare översyner, ändringar eller liberalisering inom ramen för dessa avtal, i den mån någon behandling inom ramen för det tidigare avtal som avses i punkt 1 av tjänster, tjänsteleverantörer, företag eller företagare från ett tredjeland nyligen har beviljats till följd av dessa senare översyner och ändringar eller denna senare liberalisering.

3. Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd genom vilken differentierad behandling beviljas länder inom ramen för varje annat bilateralt eller multilateralt avtal än det tidigare avtalet eller avtalet om Stillehavspartnerskapet som inbegriper
 - a) fiske eller
 - b) sjöfartsfrågor, inklusive sjöräddning.

Gällande åtgärder:

16	Sektor:	Jordbruk
	Undersektor:	Uppfödning av nötkreatur för mjölkproduktion Uppfödning av nötkreatur för köttproduktion
	Näringsgrensindelning:	JSIC Uppfödning av nötkreatur för mjölkproduktion 0121 JSIC Uppfödning av nötkreatur för köttproduktion 0122
	Berörda skyldigheter:	Marknadstillträde (artikel 8.7)
	Beskrivning:	<u>Investeringsliberalisering</u> Japan förbehåller sig rätten att införa eller upprätthålla varje åtgärd som avser investeringar i uppfödning av nötkreatur för mjölk- och köttproduktion.
	Gällande åtgärder:	Lag om främjande av uppfödning av nötkreatur för mjölk- och köttproduktion (Lag nr 182 från 1954), artikel 10.

17	Sektor:	Transport/företagstjänster
	Undersektor:	Lufttransport
	Näringsgrensindelning:	
	Berörda skyldigheter:	Behandling som mest gynnad nation (artikel 8.9 och 8.17)
	Beskrivning:	<u>Investeringsliberalisering och gränsöverskridande handel med tjänster</u> Japan förbehåller sig rätten att anta eller bibehålla varje åtgärd inom ramen för varje bilateralt eller multilateralt avtal som inbegriper luftfart när det gäller de tjänster som anges i artikel 8.6 stycke 2 b i-iv och i artikel 8.14 stycke 2 b i-iv.
	Gällande åtgärder:	

